

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE**

**FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO  
ROZVOJA**

**BAKALÁRSKA PRÁCA**

2008

Andrea Bakonyiová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA  
V NITRE**

Rektor: prof. Ing. Mikuláš Látečka, PhD.

FAKULTA EURÓPSKYCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Dekan: prof. Ing. Dušan Húska, PhD.

**Problémy vo verejnej správe v obci Bátorove Kosihy**

**Bakalárska práca**

Katedra pedagogiky a psychológie

Vedúci katedry: Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc.

Vedúci práce: Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc.

Nitra 2008

Andrea Bakonyiová

## ABSTRACT

Public administration represents different forms of a public authority. Public administration means field that's purpose inspires public interest. Subjects, which performs it, also realise it like a jure obligation. Public administration contains from a state administration and a self administration. Self administration is realised by a juridical state. It allows to citizens community participate on public authority. Municipality means self administration unit, which allows to perform an element of public authority in public interest. Municipal self administration has an unsubstitutable position in citizens life and in proces which resolves problems with an entirely development of municipal.

Author pursues problems related to the public administration and self administration in municipality of Batorove Kosihy. Attention is gived to the level of inhabitants participation for a public administrations\_ in municipality and also to the realised attitudes in that district. First part characterised a social enviroment in municipality of Batorove Kosihy, related to a socio – demography, citizens facilities and citizens political participation. Author points to citizens participation in municipality of Batorove Kosihy. That participation is characterised by an activity of local citizens. This activity is realised by the civil associations, the non-governmental organizations and another forms of the non-profit-making associations. Following part focused to the problems in areas of municipality citizens participation by the administration possession of public. Author by the questionnaire research shows the citizens participation in the administration possession of public in rural municipality of Bátorove Kosihy.

Citizens participation has his own importance from the side of development of municipality, self administration. This participation helps with problems solving, which originate from a social system of rural municipality. Also it prevents to confirm citizens fellowship, and helps to a formation of expectations and attitudes of the citizens to the civil community like a unit. In conclusion, the author specifies and characterises basic problems in the self administration and citizens participation by the administration possession of public in rural municipality Bátorove Kosihy.

**Kľúčové slová:** verejná správa, samospráva, obec, kompetencie, participácia, kooperácia

**Key words:** public administration, self administration, municipality, power, participation, co-operation

## ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne, a že som uviedla všetku použitú literatúru súvisiacu so zameraním bakalárskej práce.

Nitra .....

.....  
podpis autora BP

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pani Mgr. Drahomíre Kučírkovej, CSc. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej bakalárskej práce.

Nitra .....

.....  
podpis autora BP

## **POUŽITÉ OZNAČENIA**

OŠ – Obecná štatistika

OÚ – Obecný úrad

OZ – Obecné zastupiteľstvo

SR – Slovenská republika

SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

ŠÚ SR – Štatistický úrad slovenskej republiky

# OBSAH

<b>ÚVOD .....</b>	<b>1</b>
<b>1 PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY .....</b>	<b>2</b>
1.1 Verejná správa a samospráva .....	2
1.2 Právna úprava výkonu územnej samosprávy .....	4
1.2.1 Fungovanie samosprávy na úrovni jednotlivých samosprávnych orgánov .....	5
1.3 Všeobecná charakteristika tretieho sektora .....	7
1.3.1 Neziskové organizácie a ich formy .....	7
1.3.2 Právne postavenie neziskových organizácií .....	8
1.4 Občianska participácia a samospráva .....	9
1.5 Vidiek, vidiecke sídla .....	11
<b>2 CIEĽ PRÁCE .....</b>	<b>13</b>
<b>3 METODIKA PRÁCE .....</b>	<b>14</b>
<b>4 PROBLÉMY VO VEREJNEJ SPRÁVE V OBCI BÁTOROVE</b>	
<b>KOSIHY .....</b>	<b>16</b>
4.1 Charakteristika sociálneho priestoru obce Bátorove Kosihy .....	16
4.1.1 Socio - demografická situácia v obci Bátorove Kosihy .....	17
4.1.2 Občianska vybavenosť obce Bátorove Kosihy .....	24
4.1.3 Politická participácia obyvateľov obce Bátorove Kosihy .....	27
4.2 Problémy v oblasti participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných .....	30
<b>5 ZÁVER .....</b>	<b>38</b>
<b>6 POUŽITÁ LITERATÚRA .....</b>	<b>40</b>
<b>7 PRÍLOHY .....</b>	<b>42</b>
Príloha č. 1 Bátorove Kosihy v minulosti a v súčasnosti (obrázky)	
Príloha č. 2 Erb a mapa okolia obce Bátorove Kosihy	
Príloha č. 3 Dotazník	
Príloha č. 4 Anketa	
Príloha č. 5 Vyhodnotenie odpovedí z dotazníkového prieskumu	

## ÚVOD

Verejná správa predstavuje správu verejných záležitostí. Subjekty, ktoré ju vykonávajú ju realizujú ako právom uloženú povinnosť. Obec je samosprávny celok vykonávajúci časť verejnej moci vo verejnom záujme. Samosprávu je potrebné vnímať ako demokratickú organizačnú formu, ktorá má svojich nositeľov v samosprávnych orgánoch. Miestna samospráva má nezastupiteľské miesto v živote jej obyvateľov a v procese riešenia problémov súvisiacich s celkovým rozvojom obce. Jej úloha začína poznaním svojho územia, jej slabých a silných stránok. Veľmi dôležitú úlohu v obci plnia predstavitelia samosprávy obce, ktorí využívajú mnohoraké nástroje na získavanie finančných prostriedkov na rozvoj obce a zabezpečujú úlohy, ktoré vyplývajú z ich kompetencií vymedzených zákonom. Obyvatelia obce nepriamo, prostredníctvom volených samosprávnych orgánov obce (starosta, obecný úrad, obecné zastupiteľstvo, obecná rada a i.) vykonávajú samosprávu obce. Samosprávu však vykonávajú i priamo, prostredníctvom nástrojov priamej demokracie (referendum). Orgány obce majú svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi, ale nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Úroveň výkonu samosprávy volenými orgánmi je významnou mierou determinovaná kompetentnosťou ich predstaviteľov a ústretovosťou smerom k obyvateľom obce.

Vyspelá občianska spoločnosť je charakteristická vysokou úrovňou občianskej participácie. Rozvoj miestnych občianskych iniciatív je predpokladom rozvoja obce, samosprávy, určuje mieru identifikácie obyvateľov so samosprávou a napomáha riešeniu problémov, ktoré na úrovni sociálneho systému vidieckej obce vznikajú. Napomáha utváraniu postojov obyvateľov k obecnému spoločenstvu ako celku, rozvoju interakčných vzťahov na úrovni jednotlivcov a sociálnych skupín. Vedie k upevňovaniu spolupatričnosti, zodpovednosti a schopnosti obyvateľov obce prispievať k jej rozvoju. Aktivita miestneho obyvateľstva sa zviditeľňuje na úrovni občianskych združení, záujmových zväzov a iniciatív. Rast záujmu obyvateľov obce o dianie a problémy súvisiace so správou vecí verejných, posilnenie zodpovednosti obyvateľov obce za dianie v obci a v spoločnosti ako celku, je jednou zo základných podmienok rozvoja obce. Problémy súvisiace s realizáciou verejnej správy a samosprávy v obci Bátorove Kosihy sa stali predmetom záujmu autorky bakalárskej práce. Pozornosť je venovaná predovšetkým úrovni participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných a ich postojom k uskutočňovaným aktivitám v predmetnej oblasti.



# 1 PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

## 1.1 Verejná správa a samospráva

**Pojem verejná správa** je možné vymedziť z rôznych uhl'ov pohľadu, v závislosti od predmetného záujmu **M. Gašpar (1998)** definuje verejnú správu ako súhrn princípov teoreticky trvalých, normatívne rešpektovaných a v praxi všestranne aplikovaných. Verejná správa je chápaná ako súhrn teórií a modelov realizovaných a realizáciu čakajúcich, ako usporiadanie prostriedkov v záujme politických komúní ako štátu, regiónu, kraja, obce alebo mesta. Z tohto hľadiska chápe verejnú správu i **M. Rehůrek (2001)**. Verejná správa podľa neho predstavuje rôzne formy výkonu verejnej moci. Nositeľom verejnej moci je štát prostredníctvom štruktúry orgánov priamej štátnej správy a delegovanej štátnej správy a súbežne s ním ďalšie subsystemy verejnej moci (územná samospráva, záujmová samospráva a ďalšie subjekty určené zákonom) prostredníctvom svojich orgánov. Verejnú moc v demokratickom politickom systéme nemožno preto definovať ako osobnú formu moci (schopnosti ovplyvňovať správanie iného), prostredníctvom ktorej občania ako nositelia moci realizujú svoju suverenitu.

V užšom slova zmysle chápe verejnú správu **E. Marišová (2002)**. Pod verejnou správou rozumie správu verejných záležitostí, ktorá sa realizuje ako prejav výkonnej moci v štáte. Obdobný názor zastávajú i **F. Fisher (1998)** a **J. Troják (2001)**.

Verejná správa je nepochybné inštitútom verejnoprávnym. Verejná správa ako správa verejných záležitostí je správou vo verejnom záujme a subjekty, ktoré ju vykonávajú, ju realizujú ako právom uloženú povinnosť, a to z titulu svojho postavenia ako verejnoprávných subjektov. (**Grůň, 2005**)

**Samospráva** vzniká a uskutočňuje sa na základe práva a pod štátnym dohľadom zákonitosti jej rozhodnutí a postupov. Pritom nie je štátnym orgánom. Pôsobí v právne vymedzenom rámci samostatne. (**Grůň, 2005**)

Samospráva bola ponímaná ako správa nezávislá v celku na spoločenskej organizácii. **K. Bertelmann (2000)** rozumie pod ňou hlavne samosprávu územnú, nemenej záujmovú.

Postavenie samosprávy v systéme verejnej moci **L. Briestenský (2000)** vymedzuje nasledovne:

- samosprávy sú neštátnym článkom systému verejnej moci,
- samosprávy disponujú typickými mocenskými nástrojmi (vydávajú všeobecne záväzné nariadenia, rozhodnutia starostu v právnom konaní), sú teda miestnou neštátnou verejnou autoritou.

Postavenie samosprávy v tomto systéme je kvalitatívne dvojité podľa toho, či vykonáva úlohy prenesenej štátnej správy, alebo či vykonáva pôvodnú samosprávnu pôsobnosť (nepodriadenú iným orgánom, v medziach ústavy a zákonov).

**Územná samospráva** ako samostatné spravovanie a vykonávanie správy, zahŕňa slobodné a nezávislé spoznávanie, posudzovanie a rozhodovanie vlastných vecí. **L. Briestenský (2000)** uvádza, že pojem samospráva sa vo všeobecnosti často používa vo význame miestna samospráva. Za charakteristické črty miestnej samosprávy sa označujú:

- vlastné potreby a záujmy miestneho spoločenstva,
- miestnemu spoločenstvu je zákonom zverené postavenie samostatnej právnickej osoby,
- zákon vymedzuje pôsobnosť miestneho spoločenstva a spôsob realizácie, taktiež miestne spoločenstvo plní úlohy relatívne samostatne,
- miestne spoločenstvo si nezávisle volí svoje orgány, ktoré sú zodpovedné občanom za dosiahnuté výsledky,
- samospráva má organizujúcu, administratívno-právnu a mocensko-ochrannú povahu s prvkami hospodárskeho riadenia a regulácie.

**Ústava SR** však zakotvuje pojem územná samospráva v širšom slova zmysle ako miestna samospráva a samospráva vyšších územných celkov (označovaná tiež ako regionálna samospráva). Miestnu samosprávu definuje ako organizačnú formu verejnej správy, ktorá slúži na to, aby spoločenstvo občanov, vytvorené na územnom základe, mohlo zabezpečovať určité úlohy v oblasti verejných potrieb.

Slovenská republika sa v rámci aproximácie svojho právneho poriadku k právu EÚ zriadením vyšších územných celkov priblížila k modelu samospráv fungujúcich vo väčšine demokratických európskych štátov. (**Marišová, 2002**)

V nadväznosti na to **L. Grúň (2005)** uvádza, že moderná správa vychádza z predpokladu, že ju nevykonáva iba štát, ale aj tzv. neštátne subjekty. A práve nimi sú územné samosprávy SR ako prvky zabezpečujúce najoptimálnejšiu rovnováhu medzi všeobecnými a lokálnymi záujmami. Táto koncepcia organizácie verejnej správy je založená na odčlenení obcí a VÚC od štátu (orgánov štátu).

Môžeme poznamenať, že územná samospráva je jedna z významných súčastí usporiadania spoločnosti. Je prvkom verejnej správy, ktorou sa rozumie správa verejných záležitostí. Podľa **M. Tušana (2004)** verejná správa zahŕňa tú oblasť, ktorej účelom je napĺňovanie verejného záujmu. Územná samospráva v rámci štátu umožňuje spoločenstvu občanov podieľať sa na verejnej moci. Samospráva sa realizuje v rámci právneho štátu a je zákonnými normami upravená. Všeobecne má verejná správa štruktúru a to verejná správa sa člení na štátnu správu a samosprávu.

## 1.2 Právna úprava výkonu územnej samosprávy

Základom územnej samosprávy je **obec**, ktorá tvorí samostatný samosprávny celok. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom orgánov obce, hlasovaním obyvateľov obce a verejných zhromaždení obyvateľov obce. (**Škultéty, 2001**)

V širšom slova zmysle obec je teda samosprávny celok vykonávajúci časť verejnej moci vo verejnom záujme. (**Grúň, 2005**)

**H. Spišiaková (1998)** uvádza, že postavenie obcí upravuje v súčasnosti Ústava SR a viaceré zákony.

IV. Hlava Ústavy SR Územná samospráva, čl. 64 až 71 upravuje **postavenie obce** nasledovne:

- ako základ územnej samosprávy,
- ako samostatného územného samosprávneho celku Slovenskej republiky združujúceho osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt,
- ako právnické osoby, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami,
- v prípadoch, keď možno zákonom preniesť na obec úlohy štátnej správy, vykonávajú obce niektoré kompetencie patriace štátu, pri tomto tzv. prenesenom výkone štátnej správy platí zásada, že sa tak môže udiť len na základe zákona a výkon štátnej správy prenesený na obec zákonom riadi a kontroluje vláda (vyplýva to z potreby spravovať niektoré verejné záležitosti jednotným spôsobom na celom území štátu),
- ako subjektu, ktorý vo veciach územnej samosprávy rozhoduje samostatne a ďalšie povinnosti alebo obmedzenia jej možno uložiť len zákonom. Toto ustanovenie má v praxi veľký význam, pretože zjednodušeného môžeme chápať tak, že miestnej

samospráve, čiže obciam možno „rozkázať“ len zákonom a nie právnymi normami nižšej právnej sily. Znamená to tiež zdôraznenie samostatnosti samosprávy voči štátnej správe.

### 1.2.1 Fungovanie samosprávy na úrovni jednotlivých samosprávnych orgánov

**Právne postavenie obcí** upravuje zákon č. 369/199 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a vyššie územné celky – samosprávne kraje boli zriadené zákonom č. 302/2001 Z.z. O samospráve vyšších územných celkov. V rámci reformy verejnej správy samospráva je realizovaná v dvoch úrovniach:

- obec (mesto),
- vyšší územný celok – samosprávny kraj.

#### Obec

V zmysle **zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení** v znení neskorších predpisov samostatný územný a správny celok, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a finančnými prostriedkami. Svoje potreby financuje z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Využívaním možností právnickej subjektivity obec vstupuje do vzťahov so štátnymi orgánmi, vzťahy v rámci subjektov činných vo verejnom a súkromnom sektore. Základnými orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta obce.

#### Obecná samospráva

Názor, že strategické rozhodovanie na úrovni miestnej verejnej správy musí byť v súlade s funkciami a kompetenciami samospráv, reagovať na unikátne miestne potreby a problémy a rešpektovať miestne, ľudské, materiálne a finančné zdroje zastávajú **( Prokop a Wright, 2002)**

Podľa **J. Jandouřeka (2001)** je významným znakom obce „usadené a lokálne viazané obyvateľstvo, územie príslušníci ktorého vytvárajú útvar spojený ekonomickými a sociálnymi vzťahmi a identifikujú sa nimi“. Niekedy sa ako znak obce uvádza najviac aj správny samostatnosť.

**E. Marišová, (2002)** uvádza, že obyvateľ obce sa zúčastňuje na samospráve obce a má právo najmä:

- voliť orgány samosprávy obce a byť zvolený do orgánu samosprávy obce,

- hlasovať o dôležitých otázkach života a rozvoja obce (miestne referendum),
- zúčastňovať sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, na verejných,
- zhromaždeniach obyvateľov obce a vyjadrovať na nich svoje názory,
- používať obvyklým spôsobom obecné zariadenia a ostatný majetok obce,
- obracať sa so svojimi podnetmi a sťažnosťami na orgány obce,
- požadovať pomoc v čase náhlej núdze.

**Zákon č. 369/1990Zb. z. podľa § 10** za orgány obce určuje obecné zastupiteľstvo a starostu obce.

**Obecné zastupiteľstvo** je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce. Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce. Obecné zastupiteľstvo zriaďuje podľa potreby, alebo ak to stanovuje osobitný zákon, ďalšie svoje orgány, najmä obecnú radu, komisie, obecnú políciu, obecný požiarny zbor a iné stále alebo dočasné výkonné a kontrolné orgány a určuje im náplň práce.

**Starosta** obce je predstaviteľom obce a taktiež najvyšším výkonným orgánom obce je. Volia ho obyvatelia obce v priamych voľbách. Starosta je štatutárnym orgánom obce v majetkových vzťahoch, v pracovnoprávných vzťahoch je zamestnancom obce a v administratívno-právných vzťahoch je správnym orgánom. Môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec nevýhodné.

Obecné zastupiteľstvo môže zriadiť **obecnú radu**. Obecná rada pozostáva z poslancov obecného zastupiteľstva, ktorý volí obecné zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Obecná rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom obecného zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu starostu.

Zriaďovať **komisie** ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány má právomoc obecné zastupiteľstvo. Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a obyvateľov obce zvolených obecným zastupiteľstvom.

Výkonný orgán obecného zastupiteľstva a starostu predstavuje **obecný úrad**. Zabezpečuje administratívne a organizačné veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj ďalších zriadených orgánov obecného zastupiteľstva.

**Prednosta** obecného úradu je pracovníkom obce, ktorého navrhuje starosta a vymenúva do funkcie obecné zastupiteľstvo. Zodpovedá za svoju činnosť starostovi. Spolu s ním podpisuje zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Funkciu **hlavného kontrolóra** zriaďuje obecné zastupiteľstvo. Hlavný kontrolór vykonáva najmä kontrolu príjmov a výdavkov rozpočtu obce a hospodárenia s majetkom obce, ako aj hospodárenia rozpočtových organizácií obce a príspevkových organizácií obce a predkladá výsledky kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu.

Obec môže zriadiť ako svoj poriadkový útvar **obecnú políciu**. Určí jej organizáciu, objem mzdových prostriedkov a rozsah technických prostriedkov potrebných na jej činnosť. Obecnú políciu vedie jej náčelník, ktorého na návrh starostu obce vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo.

### 1.3 Všeobecná charakteristika tretieho sektora

Výsledok pôsobenia občianskej spoločnosti predstavuje **tretí sektor**. Činnosť občianskej spoločnosti konštituuje silný tretí sektor, ktorý napomáha vytváraniu sociálnej stability a pluralizmu. Autor do tretieho sektora zaraďuje univerzity, cirkev a niektoré odborové organizácie. Cieľom mimovládnych neziskových organizácií je podporovať občiansku angažovanosť a iniciatívu. (**Hankinson, 1997**)

Podľa **Z. Magurovej (1999)**, je demokratická spoločnosť neodmysliteľná bez združovacieho (spoločovacieho) a zhromažďovacieho práva, ktoré je zakotvené v základnom právnom dokumente – Ústave SR.

V rámci medzinárodnej spolupráce v oblasti ekonomickej, kultúrnej, zdravotnej a v mnohých iných oblastiach sa podľa **L. Öllösa (1999)**, môžu existujúce regionálne orgány opierať o známe inštitúcie a okrem orgánov miestnych samospráv aj o podnikateľskú sféru. Významnú úlohu však môže zohrávať aj tretí sektor, rôzne občianske iniciatívy, združenia a nadácie. Tieto organizácie, keďže vznikajú z občianskych aktivít, združujú odborníkov a aktivistov rôznych oblastí a práve preto ľudia hľadajú nové, alternatívne metódy riešenia problémov. Dá sa predpokladať, že organizácie tretieho sektora cez hraničného regiónu by našli k sebe cestu cez všetky možné prekážky a ich spolupráca by znamenala nový zdroj dynamiky rozvoja regiónu.

#### 1.3.1 Neziskové organizácie a ich formy

To, že neziskové organizácie nie sú na Slovensku novým úkazom vysvetľuje **J. Hrubala (1998)**. To, čomu dnes hovoríme tretí sektor - charita, filantropia, spolková

činnosť, dobrovoľníctvo – bolo oddávna súčasťou našej histórie, súčasťou ktorá sa dnes oživuje. Stav tretieho sektora citlivo odzrkadľuje to, čo sa deje v spoločnosti, mieru slobody a predpoklady na ekonomickú a duchovnú prosperitu.

Uvádza, že zjednocujúca definícia tretieho sektora, ktorá vychádza z viacerých rámcov, je jednoduchá definícia, ktorú sformuloval **M. Lester Salamon (2000)** pre potreby výskumného projektu, v ktorom sa zaoberajú porovnávaním tretieho sektora v 32 krajinách. Podľa nich tretí sektor charakterizuje najmä týchto päť kritérií.

Mimovládne neziskové organizácie:

- majú formálnu štruktúru, sú do istej miery formalizované, inštitucionalizované, a teda môžu napríklad uzatvárať zmluvné vzťahy,
- majú súkromný (neštátny) charakter, čiže nie sú súčasťou štátneho aparátu, v správnych rolách neprevládajú štátni úradníci,
- nemajú za cieľ vytvárať zisk, ktorý by sa mal rozdeliť pre ich majiteľov, rešpektujú neziskové prerozdelenie finančných prostriedkov,
- sú nezávislé, fungujú na samosprávnom princípe, nekontroluje ich ani štát, ani inštitúcie stojace mimo nich.

K týmto základným charakteristikám sa spravidla pridávajú ešte dve kritériá, ktoré ich odlišujú od cirkevných inštitúcií, politických strán a odborov:

- nie sú náboženské, ich hlavným cieľom nie je pestovanie náboženstva a náboženská výučba,
- nie sú politické, ich hlavným cieľom nie je združovať kandidátov na politické miesta (toto kritérium vylučuje politické strany ako také, ponecháva však v treťom sektore politicky zamerané občianske združenia).

### **1.3.2 Právne postavenie neziskových organizácií**

**J. Hrubala (1998)**, tvrdí o právnom postavení neziskových organizácií na Slovensku, ktoré vychádza zo skutočnosti, že Slovenská republika je štát so silne zakorenenou kontinentálnou tradíciou písaného práva. V súvislosti s neziskovými organizáciami treba klásť dôraz aj na formu organizácie a jej právnu inštitucionalizáciu.

V zásade sa vyskytujú štyri právne formy týchto organizácií:

- združenia,
- nadácie,
- verejnoprospešné organizácie,
- neinvestičné fondy.

**L. Kopál (2000)**, uvádza, že združenia možno vymedziť pozitívnym spôsobom a to niektorými spoločnými charakteristickými znakmi ako dobrovoľnosť, sloboda, organizovanosť, trvalosť, zmluvnosť a spoločný cieľ.

**Z. Magurová (1999)**, tvrdí, že prijatie zákona o nadáciách v súčasnej podobe si vynútilo spracovanie návrhu ďalšieho zákona o neinvestičných fondoch, ktorý mal byť účinný od 1. januára 1997. Bol však prijatý s polročným oneskorením 15. mája 1997 a účinnosť nadobudol 1. júna 1997. Tento zákon má pritom podobný, miestami až totožný text ako zákon o nadáciách. Zároveň obsahuje novelu o nadáciách.

**J. Hrubala (1998)**, ďalej uvádza, že neziskové organizácie hrajú v demokratických spoločnostiach významnú úlohu. Doraz sa kladie na to, aby zákony krajiny plne umožňovali vznik a činnosť občianskych organizácií, keďže mnohé z týchto organizácií slúžia verejnému prospechu.

## 1.4 Občianska participácia a samospráva

**F. Fisher (1998)**, **účasť občanov** označuje ako proces, ktorý možno definovať ako rôznorodosť vzájomnej závislosti medzi samosprávou a občanmi, podľa ktorej sa potom i koná. Autor účasť občanov definuje ako akýkoľvek proces, prostredníctvom ktorého občania ovplyvňujú verejné rozhodnutia, alebo sa spolu s miestnymi volenými predstaviteľmi a pracovníkmi samosprávy podieľajú na riadení vecí verejných, ktoré vplývajú na ich život a život ostatných. Angažovanosť občanov v miestnej samospráve mení prácu verejných riadiacich pracovníkov.

Podľa **K. Staroňovej, E. Sičákovej – Beblavej (2006)**, participáciu občanov je jedným z dôležitých kritérií pre kvalitu života. Participácia obyvateľov zlepšuje kvalitu prostredia, pretože predstavuje zdroj cenných skúseností z prvej ruky a pomáha vytvoriť plán rozvoja. Taktiež zvyšuje pocit kontroly nad prostredím, samostatnosť, svojprávnosť a zodpovednosť. Participácia zvyšuje identifikáciu obyvateľov s obcou.



Podľa **D. Kučírkovej (2007)**, účasť občanov na správe vecí verejných môžeme definovať ako proces, prostredníctvom ktorého občania priamo, osobne ovplyvňujú verejné rozhodnutia alebo prostredníctvom volebných zástupcov spolurozhodujú o otázkach, ktoré ovplyvňujú ich život a život iných občanov.

**K. Miková (2000)**, uvádza **formy účasti občanov na činnosti samosprávy** a to:

### **Štandardné formy participácie**

**Verejné zasadnutie zastupiteľstva** – sú vhodným prostriedkom na získavanie informácií o činnosti samosprávy a na občiansky dohľad nad spôsobom rozhodovania dôležitých vecí.

**Komisie** -sú zložené okrem poslancov aj z iných obyvateľov obce. Komisie bývajú koncipované podľa odbornej problematiky, ktorou sa majú zaoberať.

**Verejné zhromaždenia** – sú v niektorých prípadoch zákonnou požiadavkou (napr. v príp. verejného prerokovania územného plánu). Inokedy treba dosiahnuť uznesenie zastupiteľstva o zvolanie verejného zhromaždenia.

### **Menej štandardné a neštandardné formy participácie**

**Miestne referendum** – je inštitúciou priamej demokracie, kde hlasovaním obyvateľov rozhoduje o položenej otázke. Referendum je vhodným nástrojom len pri riešení významnejších záležitostí, pretože je organizačne i finančne pomerne náročné. Vyhlasuje ho zastupiteľstvo v prípadoch, ktoré predvída zákon a podľa vlastného zváženia v iných dôležitých otázkach originálnej pôsobnosti samosprávy.

**Prieskumy mienky občanov** – slúžia na zmapovanie názorov verejnosti na danú tému (veľmi reálny priestor pre aktivitu miestnych neziskových organizácií)

**Verejné vypočutie** – participačný inštitút pochádzajúci z USA: môže slúžiť na zozbieranie námetov občanov a na začiatku rozhodovacieho procesu alebo na vznesenie ich názorov a návrhov v štádiu po zozbieraní poznatkov a vytýčení alternatív možného riešenia.

**Občianske poroty** – inštitút participácie z Veľkej Británie: porota zložená z občanov získava názory na rozhodnutie alebo prednáša svoje odporúčanie.

**Fokusová skupina** – osobitne vybratá (reprezentatívna) skupina občanov, ktorá zaujíma stanovisko k nastolenej otázke, cieľom je odhadnúť pravdepodobnú reakciu väčšej skupiny.

**Poradné výbory (ad hoc)** – dopĺňajú zostavu komisií o poradenstvo v osobitných, menej frekventovaných oblastiach.

**Špeciálne komunikačné a participačné podujatia** – projekty otvorených dverí, schránky na príjem sťažností a podnetov od občanov, diskusne zamerané prenosy lokálnej televízie, a pod.

## 1.5 Vidiek, vidiecke sídla

**Vidiek** predstavuje priestor mimo mestského osídlenia, vyznačujúci sa nižšou hustotou obyvateľstva žijúceho predovšetkým v dedinách, prevažne poľnohospodárskou produkciou spojenou so zvýšenou závislosťou na prírode, tradičnejším životným štýlom, vyššou sociálnou kontrolou, menšou sociálnou heterogenitou, zníženou profesijnou ponukou. **(Jandourek, 2001)**

Vo väčšine je pojem vidiek môžeme charakterizovať ako určitú časť krajiny s relatívne nízkou hustotou obyvateľstva, alebo s určitými špecifickými sociálno – ekonomickými črtami. **(Fáziková, 1999)**

Vidiek je jednou z oblastí spoločnosti, ktorá je odlišná a svojrázna z hľadiska priestorového, historického, kultúrneho, sociálneho, výrobného, seberealizačného, obytného, rekreačného. **D. Kučírková (2007)** uvádza, že sociologicky sa dajú **vidiecke sídla** popísať ako sociálne rovnorodejšie, menej diferencované a stratifikované komunity, v ktorých prevažujú osobné styky a tým existuje aj vyššia vnútorná spätosť sociálnych prvkov a fungujúca neformálna spoločenská kontrola.. Život ľudí je spätý s prírodou a jej rytmom, na základe čoho sa v ich životnom štýle objavuje viac iracionálnych , archaických či nábožensko-magických prvkov ako v mestskom prostredí.

Vidiecke obce triedia **M. Fáziková, B. Stehlíková, P. Lacina (1999)** podľa nasledovných kritérií:

- podľa nadmorskej výšky na: nížiny (do 199 m.n.m.)  
pahorkatiny (od 200 do 599m.n.m.)  
horské oblasti (od 600 m.n.m.)
- podľa veľkostnej skupiny na: malé obce (do 500 obyvateľov)  
stredné obce (od 500 do 1 999 obyvateľov)  
veľké obce (nad 2 000 obyvateľov)
- podľa prirodzeného prírastku a migračného prírastku, ktoré môže byť kladné nulové a záporné
- podľa demografického vývoja na obce: rozvojové (kladný populačný prírastok)  
stagnujúce (nulový populačný prírastok)  
zánikové (záporný demografický prírastok)

**D. Kučirková (2007), uvádza ako hlavné znaky vidieckych sídiel:**

- prostredie- prevažne prírodné, priamy styk s prírodou, zo sociálneho hľadiska homogénne,
- osídlenie- decentralizované, tvorené jednotlivými obcami rôznych veľkostných kategórií (do 5000 obyvateľov) s nízkou hustotou obyvateľstva (do 100 obyv./km<sup>2</sup>),
- vybavenosť- nekompletná a nedostatočná infraštruktúra,
- bývanie- prevažuje osobné vlastníctvo, poľnohospodárske usadlosti, rodinné domy, v porovnaní s mestom nižšia vybavenosť,
- skupinová štruktúra- jednoduchšia, menej početná, prevládajú neformálne skupiny,
- sociálny status- pôsobí hlavne pripísaný a vrozený,
- sociálne role- ich výkon je orientovaný väčšinou dovnútra spoločenstva a na zachovanie jeho existencie, sú charakteristické dodržiavaním tradičného, konzervatívneho správania, čo súvisí s obtiažnym zavádzaním a prehrávaním nových rolí,
- sociálna stratifikácia- pomerne pevná a málo pohyblivá,
- sociálna mobilita- málo intenzívna, migrácia smerom do mesta, úzke okruhy výberu partnerov,
- sociálne kontakty- skôr priame, menej početné, osobné, neformálne a trvalé, lokálne obmedzené (príbuzenské, susedské),
- sociálne inštitúcie- význam neformálnych skupín (napr. rodiny, rodu),
- authority- cirkev, dedičná moc, predkovia, vek,
- sociálne normy- prevažujú zvykové a tradíciou normované správania,
- solidarita- mechanická, ktorá spočíva v súdržnosti na základe neformálnych vzťahov.

## **2 CIEĽ PRÁCE**

Cieľom bakalárskej práce je poukázať na problémy súvisiace s výkonom verejnej správy v obci Bátorove Kosihy. Charakterizovať proces rozvoja samosprávy v obci a poukázať na jednotlivé oblasti participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných.

V súvislosti s daným cieľom boli stanovené čiastkové ciele:

1. Charakterizovať sociálny priestor vidieckej obce Bátorove Kosihy.
2. Na základe prieskumu v teréne poukázať na problémy v oblasti participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných.

### 3 METODIKA

Vychádzajúc z cieľa bakalárskej práce bol stanovený nasledovný **pracovný postup**:

1. **Štúdium a analýza odbornej literatúry, materiálov a dokumentov** korešpondujúcich s predmetnou problematikou, ktoré vyústilo do spracovania prehľadu o súčasnom stave riešenej problematiky. (viď kap. 1) V bakalárskej práci bol využitý empirický materiál z databázy Štatistického úradu SR, obecnej štatistiky ( Bátorove Kosihy) za obdobie rokov 2002 – 2007 ako aj kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele získané prieskumom v teréne.
2. **Výber objektu pozorovania.** Objektom pozorovania sa stal sociálny priestor vidieckej obce Bátorove Kosihy a aktéri sociálneho rozvoja – obyvatelia obce (obec sa nachádza v okrese Komárno).
3. **Predmetom pozorovania** sa stala oblasť verejnej správy a samosprávy. **Ciele pozorovania** sú sformulované v cieľoch bakalárskej práce. (viď. kap.2)
4. **Stanovenie techník prieskumu.** Bola navrhnutá technika dotazníka pre obyvateľov obce a anketa pre jej starostu (viď. prílohy č. 4 a č.5). Formou štandardizovaného rozhovoru boli získavané základné poznatky o výkone verejnej správy a samosprávy vo vybranej obci a o formách participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných. V dotazníku i ankete boli zakotvené uzatvorené otázky v jednotlivých tematických blokoch tak, aby umožnili v procese ich vyhodnotenia kvantifikáciu jednotlivých aktivít respondentov v sledovaných oblastiach.
5. **Charakteristika a výber vzorky respondentov.** Išlo o náhodne vybranú vzorku respondentov – obyvateľov s trvalým bydliskom v obci Bátorove Kosihy.

#### Charakteristika vzorky respondentov podľa veku a pohlavia

Tabuľka č. 1

Vek	Počet respondentov					
	Muži		Ženy		Spolu	
	Celkom	%	Celkom	%	Celkom	%

15-25 rokov	3	33,33%	6	66,67%	<b>9</b>	<b>22,50%</b>
26-60 rokov	10	52,63%	9	47,37%	<b>19</b>	<b>47,50%</b>
nad 60 rokov	8	66,67%	4	33,33%	<b>12</b>	<b>30,00%</b>
<b>Spolu</b>	<b>21</b>		<b>19</b>		<b>40</b>	

### Charakteristika vzorky respondentov podľa veku a vzdelania

Tabuľka č. 2

Vek	Vzdelanie			
	Vysokoškolské	Stredoškolské s maturitou	Stredoškolské bez maturity	Základné
15-25 rokov	1	5	3	0
26-60 rokov	7	7	5	0
nad 60 rokov	3	3	5	1
<b>Spolu</b>	<b>11</b>	<b>15</b>	<b>13</b>	<b>1</b>

6. **Práca v teréne.** Prieskum sa uskutočnil v apríli 2008. Bolo oslovených 40 respondentov – obyvateľov obce Bátorove Kosihy a starosta vybranej obce.
7. **Vyhodnotenie dotazníka a ankety.** Na základe stanovených indikátorov participácie obyvateľov vidieckej obce na správe vecí verejných, ktoré sa obsahovo premietli do spracovaných otázok dotazníka a ankety, triedením analýzou a syntézou získaných poznatkov a ich interpretáciou boli vymedzené a charakterizované základné problémy v oblasti samosprávy a participácie obyvateľov na správe vecí verejných. Boli využité štandardné matematické a štatistické postupy, metódy analýzy, syntézy a možnosti, ktoré poskytujú programy Microsoft Word a Microsoft Excel. Poznatky vyústili do spracovania záverov bakalárskej práce.

## **4 PROBLÉMY VO VEREJNEJ SPRÁVE V OBCI BÁTOROVE KOSIHY**

### **4.1 Charakteristika sociálneho priestoru obce Bátorove Kosihy**

Obec Bátorove Kosihy sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky v najjužnejšej časti Podunajskej nížiny. V blízkosti rieky Dunaj, na východ od Váhu a Žitného ostrova. Obec patrí k najjužnejším, ale aj najnižšie položeným miestam Slovenskej republiky. Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenskej republiky patrí obec na úrovni NUTS 3 do Nitrianskeho kraja a do okresu Komárno. Okres sa rozprestiera v južnej časti kraja na ploche 1100 km<sup>2</sup> a tvorí 38 obcí a 3 mestá (Komárno, Kollárovo a Hurbanovo). Obec Bátorove Kosihy sa nachádza vo východnej časti okresu Komárno, severovýchodne od mesta Komárna vo vzdialenosti 28 km. Vlastné územie obce je vymedzené jeho administratívnymi hranicami. Obec susedí s katastrom obcí Strekov zo severu, Pribeta zo severozápadu, Modrany zo západu, Búč a Moča z juhu, Gbelce z východu a Nová Vieska zo severovýchodu. Podľa schválenej štruktúry osídlenia je obec Bátorove Kosihy kategorizovaná ako vidiecky priestor. Obec Bátorove Kosihy leží v priestore dvoch rozvojových osí ako Ponitrianska rozvojová os (Trenčín - Bánovce nad Bebravou - Topoľčany - Nitra - Nové Zámky – Komárno) a Dudvážsko-dunajská rozvojová os (Galanta - Dunajská Streda - Veľký Meder - Komárno - Štúrovo).

Obec Bátorove Kosihy je súčasťou troch euroregionálnych združení a to euroregiónu Váh-Dunaj-Ipeľ, euroregión Ister-Granum a euroregiónu Dunaj.

#### **História obce Bátorove Kosihy**

Na osídlenie okolia obce v dávnoveku poukazujú archeologické nálezy, (eneolitické sídlisko s kanelovanou keramikou, slovansko-avarské pohrebisko z 8. storočia, staromaďarské pohrebisko z 10. storočia, slovanské sídlisko z 10 – 12. storočia). Prvýkrát sa obec spomína roku 1156 ako biskupský majetok. Roku 1299 sa prvýkrát stretávame s pomenovaním obce Kosihy, vďaka urodzeným pánom a to Zovárdom a Csákom. Roku 1424 poľoval v príhľahle lese kráľ Žigmund. V 16. storočí na území obce žili zemepáni Báthoryovci, podľa nich je pomenovaná obec Bátorove Kosihy. Roku 1532 sa obec stala mestečkom, ktoré sa od roku 1654 stalo majetkom grófov Pálffyovcov. Na konci 17. storočia do roku 1711 sa mestečko stali centrom panstva kuruckého generála

Jánosa Bottyána. Roku 1831 tu začal fungovať druhý cukrovar v strednej Európe založený Miklulášom Lacsny. Na konci 19. storočia bol v obci založený prvý pivovar okolia. V roku 1911 barón Ulmann dal v obci postaviť mlyn, ktorý dostal pomenovanie Ella. V roku 1921 však mlyn zachvátil požiar. Onedlho na to ho aj zrekonštruovali, ale svoju činnosť vyvíjal len do roku 1965. V minulosti sa obec zameriavala najmä na podnikanie a to aj napriek tomu, že sa nenachádzala v blízkosti rieky a cez obec nevedla železnica.

#### Významní rodáci obce Bátorove Kosihy

- Hazay Ernő (1819-1889) – revolucionár, žurnalista. Podieľal sa v Budapešti na založení poisťovacej spoločnosti Lloyd.
- Hazay Štefan (1868) – tajomník ministerského predsedu, odborný spisovateľ a nakladateľ viacerých časopisov.
- Kováts Jozef (1807-1888) – pomológ európskeho formátu a kalvínsky kňaz. Jeho meno nesie aj jedna z miestnych základných škôl.
- Lacsny Mikuláš (1776-1857) – poľnohospodár, odborný spisovateľ, vynálezca.
- Mende Jenő (1883) – bol významným fyzikom a vedcom.
- Závadsky Zoltán (1892) – bol významným operným spevákom.

### 4.1.1 Socio - demografická situácia v obci Bátorove Kosihy

#### Základné demografické údaje

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového zloženia a ďalších znakov. Obec Bátorove Kosihy je podľa údajov k 31.12. 2007 tretou najpočetnejšou obcou okresu Komárno s 3 458 obyvateľmi.

#### Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia k 31.12. za sledované roky

Tabuľka č.3

Ukazovateľ	Počet obyvateľov k sledovaným rokom						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Muži	1722	1569	1615	1648	1677	1691	1679
Ženy	1792	1756	1743	1743	1742	1760	1779
<b>Počet obyvateľov spolu</b>	<b>3514</b>	<b>3325</b>	<b>3358</b>	<b>3391</b>	<b>3419</b>	<b>3451</b>	<b>3458</b>

Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2007



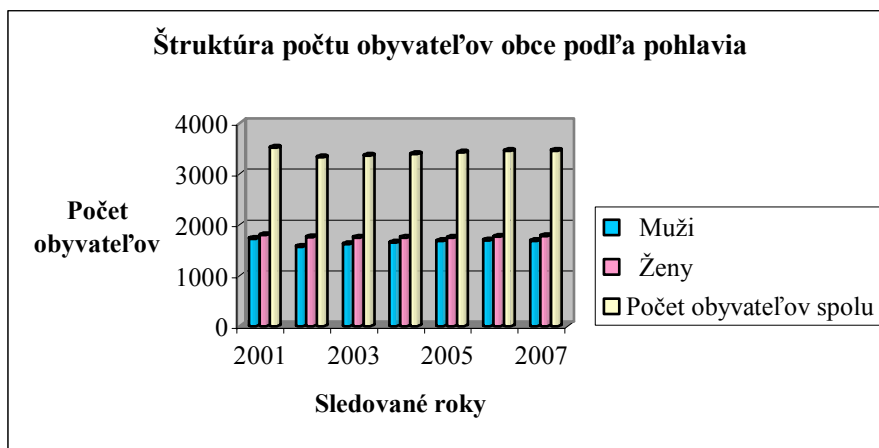
Vývoj počtu obyvateľov obce sa podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov (ďalej len SODB) od roku 2001 do roku 2007 podľa údajov z obecnej štatistiky (ďalej len OŠ) podstatne nezmenil. V sledovanom období došlo iba k nepatrnému zníženiu počtu obyvateľov z 3 514 na 3 458, čiže o 1,6%. Výnimku však tvoril rok 2002, kedy sme zaznamenali značný pokles počtu obyvateľov z 3 514 na 3 325, čiže o 5,68%. Dôvodom bol nedostatok pracovných miest a následne vystaňovalecťvo obyvateľov do okolitých miest, najmä okresného mesta Komárno. Rokom 2003 sa, ale začal zvyšovať počet obyvateľov z 3 325 na 3 358, čiže o 0,98%. V roku 2007 sa počet obyvateľov postupne ustálil a začal sa približovať k hodnote zo SODB.

Z hľadiska pohlavnej štruktúry majú najväčšie zastúpenie v obci obyvatelia ženského pohlavia, v roku 2007 bolo 51,45% obyvateľov ženského pohlavia. Zastúpenie mužského pohlavia v roku 2007 predstavuje 48% obyvateľov.

V blízkej budúcnosti sa naďalej predpokladá podstatné zvýšenie a ustálenie počtu obyvateľov obce. Dôvodu je snaha obce o ponuku nových pracovných miest v obci, prilákaním investorov do obce, výstavbou nových nájomných bytov v obci a v zlepšení infraštruktúry obce.

### Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia k 31.12. za sledované roky

Graf č. 1



Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2007

### Štruktúra obyvateľstva obce podľa veku a pohlavia

V štruktúre obyvateľstva podľa veku a pohlavia môžeme zaznamenať iba čiastočné zmeny, ktoré nastali za sledované roky 2001 až 2007. Zaznamenávame nárast detskej

populácie o 19,90%. Taktiež nastal nárast obyvateľstva poproduktívneho veku od roku o 5,02%. Negatívnym javom je však pokles obyvateľov v produktívnom veku o 11,26%.

### Vývoj počtu obyvateľov podľa veku a pohlavia k 31.12. za sledované roky

Tabuľka č. 4

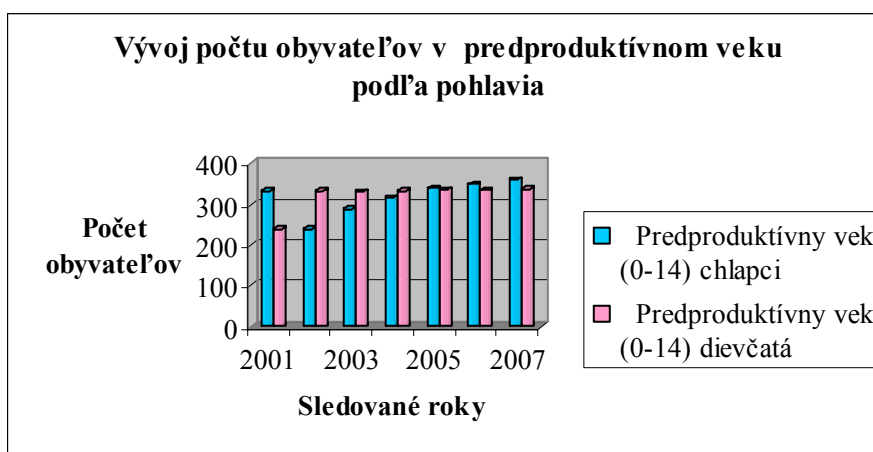
Ukazovateľ	Počet obyvateľov k sledovaným rokom						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Predproduktívny vek (0-14)	573	571	621	650	676	685	698
Produktívny vek (15-59)	2184	1970	1698	1946	1935	1959	1963
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M)	757	784	769	795	808	807	797
<b>Počet obyvateľov spolu</b>	<b>3514</b>	<b>3325</b>	<b>3358</b>	<b>3391</b>	<b>3419</b>	<b>3451</b>	<b>3458</b>

Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2007

V štruktúre obyvateľstva predproduktívneho veku, zaznamenávame výrazné zvýšenie z 573 na 698 obyvateľov, čiže až o 19,90%. Počet detskej populácie sa zvýšil najmä z dôvodu prisťahovalectva mladých rodín do obce. Čo sa týka detskej populácie z hľadiska pohlavnej štruktúry, obecná štatistika vykazuje zvyšujúci sa počet chlapcov o 7,48% a dievčat až o 29,08%.

### Vývoj počet obyvateľov v predproduktívnom veku podľa pohlavia k 31.12. za sledované roky

Graf č. 2

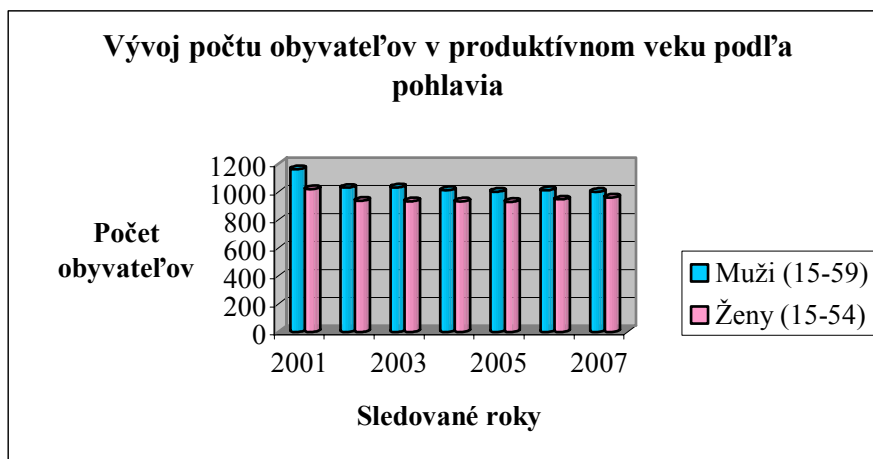


Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2007

Klesajúcu tendenciu má však obyvateľstvo produktívneho veku z 2 184 na 1 963 obyvateľov, čiže až 11,26%. Najmenší podiel obyvateľov produktívneho veku až 12,87% bol evidovaný v roku 2005 a to 1 935 obyvateľov. Z hľadiska pohlavnej štruktúry výrazne

klesol počet obyvateľov mužského pohlavia až o 16,17%, taktiež klesol počet obyvateľov ženského pohlavia o 6,14%.

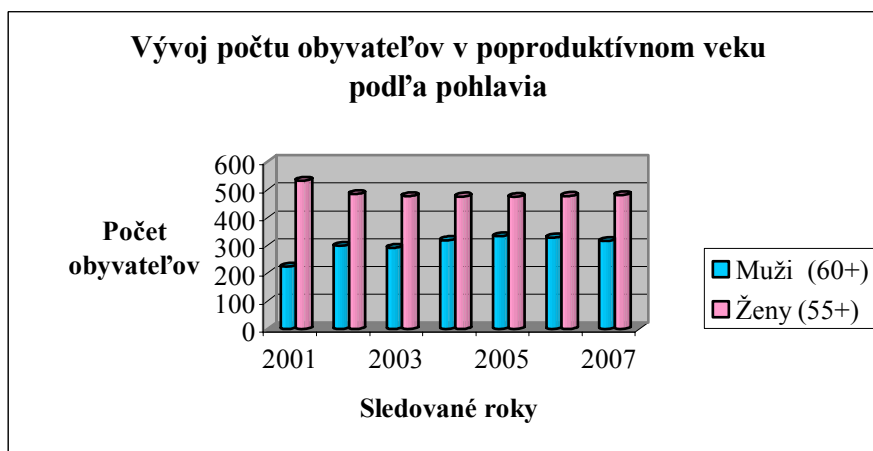
**Vývoj počet obyvateľov v produktívnom veku podľa pohlavia k 31.12. za sledované roky** Graf č. 3



*Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2007*

Stúpajúcu tendenciu má v obci obyvateľstvo poproduktívneho veku z 757 na 797 obyvateľov, čiže zaznamenávame nárast o 5,02%. Z hľadiska pohlavnej štruktúry zaznamenávame výrazný nárast obyvateľov mužského pohlavia až o 29,11%, ale pokles obyvateľov ženského pohlavia o 10,81%.

**Vývoj počet obyvateľov v poproduktívnom veku podľa pohlavia za sledované roky v obci** Graf č. 4



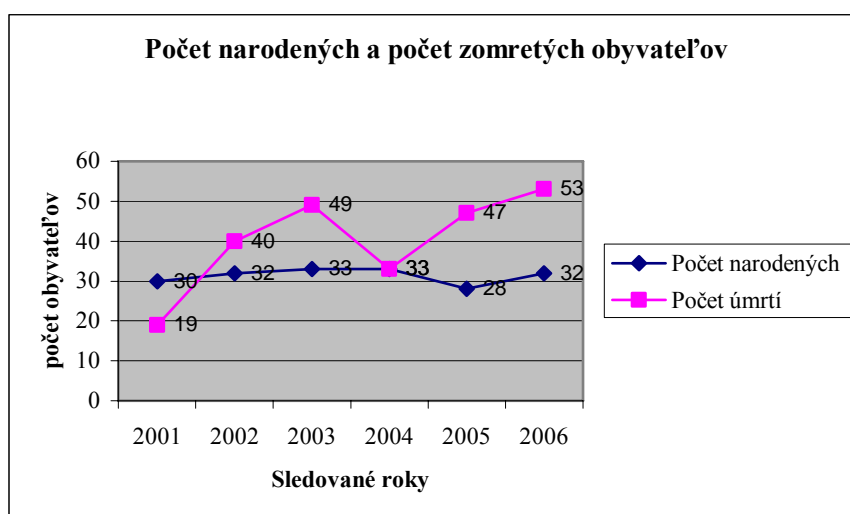
*Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2007*

### Prirodzený pohyb obyvateľstva

Miera natality obce za sledované roky dosahovala hodnotu okolo 9%. V rokoch 2001 až 2006 na 1000 obyvateľov obce pripadalo ročne 10,6 zomretých, čiže miera mortality bola 10,6%. Táto nepriaznivá vysoká úmrtnosť je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov ako ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti a silne starnúca populácia.

### Počet narodených a počet zomretých k 31.12. za sledované roky

Graf č. 5



Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2006

V obci zaznamenávame výrazný prirodzený úbytok obyvateľstva v rokoch 2001 až 2006. Počet narodených bol 223, kým počet zomretých bol 260. Ako dôvod môžeme uviesť zhoršenie podmienok pre založenie rodiny, diferenciácia životných stratégií a emigrácia mladých ľudí do rozvojových regiónov.

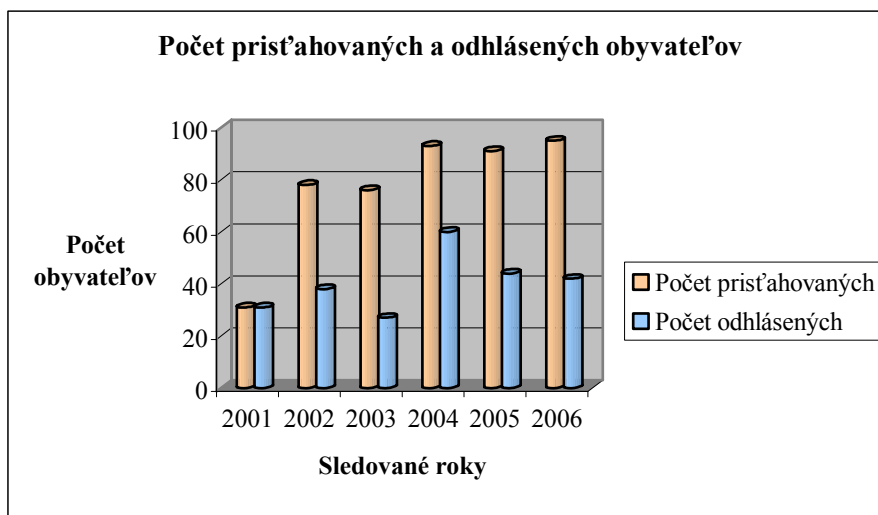
### Mechanický pohyb obyvateľstva

Rozvoj priemyslu, terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali presuny obyvateľstva do miest. Migrácia obyvateľov sa odráža v rozdieloch medzi okolitými sídlami, v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí. Rozhodujúca zložka pracovnej sily obce je zamestnaná v Komárne. V roku 2001 malo 494 obyvateľov svoje pracovisko v inej obci, čiže 27,5% ekonomicky aktívnych obyvateľov. V odvetvovej štruktúre hospodárstva bol najvyšší odchod za prácou v priemyselnej výrobe a službách a najnižší v poľnohospodárstve.

Migrácia obyvateľstva je ovplyvňovaná možnosťou získania bývania a zamestnania. V súčasnom bydlisku sa narodilo 73,2% obyvateľov obce. V rokoch 2001 až 2006 sa do obce prisťahovalo 464 osôb, pričom sa za tie roky z obce odsťahovalo 242 osôb. Tieto údaje svedčia o výraznom migračnom prírastku obyvateľstva.

**Počet prisťahovaných a počet odhlásených obyvateľov k 31.12. za sledované roky**

Graf č. 6



*Zdroj: ŠÚ SR SODB k roku 2001 a údaje z OŠ k rokom 2002-2006*

**Socio-ekonomický pohyb obyvateľstva**

Táto mobilita zahŕňa presuny obyvateľstva medzi jednotlivými sociálnymi skupinami. Výsledkom tohto pohybu sú zmeny v štruktúre obyvateľstva podľa ekonomických a kultúrnych znakov. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov obce je 51,1%. V roku 2001 bolo v obci 536 nezamestnaných, čo predstavovalo až 29,8% ekonomicky aktívnych osôb. Nepracujúcich dôchodcov je 22,8% obyvateľstva. V rokoch 2001 až 2006 počet nezamestnaných výrazne klesol. Koncom roku 2007 sa miera evidovanej nezamestnanosti dostal na úroveň 6,79%.

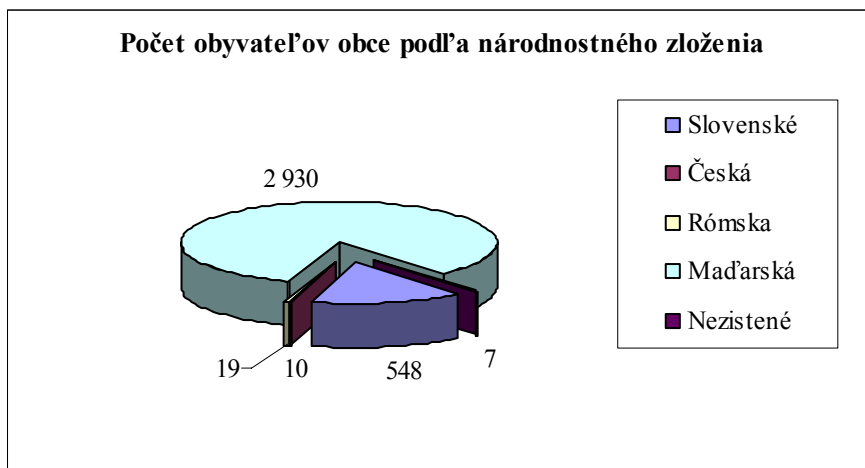
**Národnostné zloženie**

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce heterogénne. Bátorove Kosihy zaraďujeme medzi obce, ktoré vykazujú veľký počet obyvateľstva maďarskej národnosti až 83,38%. V obci prevažujú až o 67,79% obyvatelia maďarskej národnosti nad obyvateľmi slovenskej národnosti, ktoré má zastúpenie len 15,59%. Česká, rómska a ostatné nezistené národnosti tvoria len nepatrné 1,03% obyvateľov. Dôvodom veľkého

počtu obyvateľov maďarskej národnosti je fakt, že obec v minulosti patrila do Uhorského kráľovstva. Napriek tomu sa v obci nevyskytujú problémy vyplývajúce z rozdielnej národnostnej príslušnosti obyvateľov obce.

### Štruktúra obyvateľstva podľa národnostného zloženia

Graf č. 7



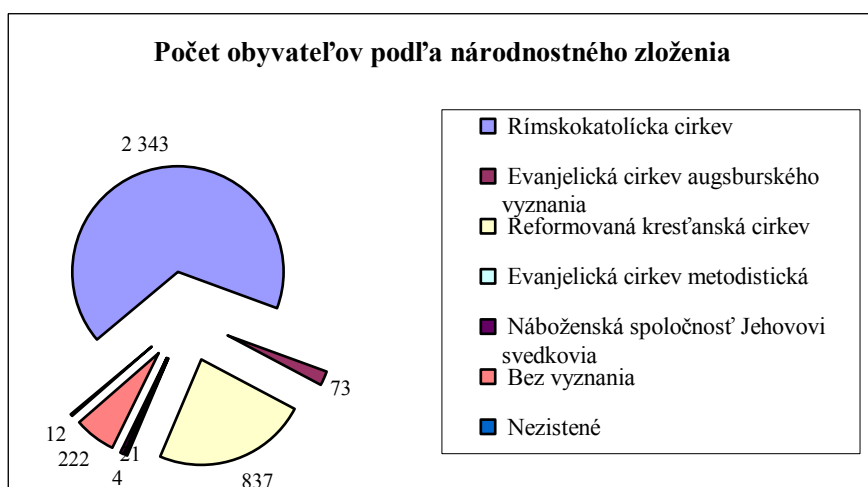
Zdroj: ŠÚ SR SODB

### Náboženské vyznanie

Zo SODB z roku 2001 vyplýva, že sa vo vybranej obci najviac obyvateľov priznáva k rímskokatolíckemu vierovyznaniu, 66%. Raritou je, že obec má zastúpenie obyvateľov, ktorí sa priznávajú k evanjelického náboženstvu až 2%. Vyplýva to z dôvodu, že v obci dlhšiu dobu pôsobilo viacero evanjelických učencov.

### Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Graf č. 8



Zdroj: ŠÚ SR SODB

## **4.1.2 Občianska vybavenosť obce Bátorove Kosihy**

Občiansku vybavenosť obce Bátorove Kosihy charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, kultúry, športu a sociálne zariadenia. Vybavenosť obce službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií a podmienok okolitého prostredia.

### **Administratíva**

Samospráva obce Bátorove Kosihy sa skladá z obecného zastupiteľstvo (ďalej len OZ) a starostu obce. Orgány obce majú svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi. Odvođenými orgánmi OZ sú obecný úrad (ďalej len OÚ) a komisie. OÚ je zároveň aj organizačnou jednotkou obce, ktorá zabezpečuje styk s obyvateľmi obce. Obec pravidelne zamestnáva obyvateľov obce na verejnoprospešných prácach, organizovaných v spolupráci s okresným úradom práce v Komárne. Medzi vykonávané pôsobnosti obce patria stavebné konania, vyvlastňovacie konania a správa pozemných komunikácií. Stavebné povolenia sa vydávajú na spoločnom stavebnom úrade v obci Bátorove Kosihy. V sídli aj pracovisko obvodného oddelenia policajného zboru.

Pri OZ pracujú počas celého volebného obdobia stále komisie zložené z poslancov OZ a obyvateľov obce. Komisie plnia poradnú, iniciatívnu a kontrolnú funkciu. OZ obce zriadilo komisie finančnej správy, obecného majetku, sociálnych vecí, územného plánu, poľnohospodárstva, dopravy, životného prostredia, kultúry a športu, služieb. Obyvateľstvo obce je o práci starostu, OZ a OÚ oboznámené prostredníctvom informačných tabúl, miestneho rozhlasu na verejných zasadnutiach OZ a aj prostredníctvom priateľov, susedov. V prípade realizácie investičných projektov alebo dôležitých zmien týkajúcich sa väčšieho počtu obyvateľov obce sú zvolávané verejné zhromaždenia

### **Školstvo**

V obci sa nachádzajú štyri školské zariadenia

- materská škola, ktorú v školskom roku 2006/2007 navštevovalo 60 detí,
- základná škola, ktorú v školskom roku 2006/2007 navštevovalo 112 žiakov,
- materská škola s výchovným jazykom maďarským, ktorú v školskom roku 2006/2007 navštevovalo 38 detí,
- základná škola s vyučovacím jazykom maďarským, ktorú v školskom roku 2006/2007 navštevovalo 224 žiakov.

V obci sa nachádzajú aj školské zariadenia, ktoré nie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce

- Špeciálna škola,
- Súkromné stredné odborné učilište.

### **Kultúra a šport**

Rozvoj miestnej kultúrnej činnosti, organizovanie umeleckej činnosti, kultúrnych podujatí, záujmových činností, súťaží a výstav zabezpečujú priestory kultúrneho domu. Zariadenia pre športovú činnosť predstavujú futbalové ihriská, športový areál pri ZŠ, posilovňa, telocvičňa, športová strelnica. Pravidelne organizované spoločenské aktivity v obci sú oblastné kolo v umeleckom prednese, fašiangová zábava, rodičovský ples ZŠ, vínne slávnosti, deň obce, medzinárodný šachový turnaj, hody a pravidelné futbalové zápasy v jarnej a jesennej sezóne

### **Kultúrne dedičstvo**

Najhodnotnejšou pamiatkou je barokový rímsko-katolícky kostol Navštívenia Panny Márie postavený v rokoch 1720-1728 na starších základoch s neskoršími úpravami. V roku 1735 pridali barokovú vežu, ktorú prestavali v klasicistickom štýle. Posledná prestavba bola vykonaná v roku 1889. Kostol reformovanej cirkvi postavili v roku 1785, v roku 1878 ho doplnili o vežu. Unikátnou pamiatkou je pamätný liatinový obelisk, náhrobník rodiny Pálffyovcov z r. 1827.

### **Zdravotníctvo, sociálne služby**

Na území obce sú poskytované zdravotnícke služby zabezpečené ordináciami dvoch obvodných lekárov pre dospelých, detského lekára, zubného lekára a gynekológa. V obci sa nachádza aj lekárňa. V obci je zabezpečená aj opatrovateľská služba a v obci funguje základná organizácia Slovenského červeného kríža. Komplexnejšie zdravotné služby sú zabezpečené v okresnom meste Komárno.

### **Priemysel , služby, obchod a podnikanie**

Priemyselná výroba obce predstavujú odvetvia zastúpené predovšetkým samostatne zárobkovo činnými osobami so svojimi aktivitami, ako stolárstvo, zámočníctvo, výroba drevených predmetov, výroba trvanlivých pekárenských výrobkov, výroba obalov z dreva, papiera, kartónu a plastov. Z celkového počtu podnikateľských subjektov v obci vyše 95% tvorili fyzické osoby. V obci sa poskytujú služby ako sprostredkovateľská činnosť v oblasti



obchodu, pohostinstvo, ubytovacie služby, obchodná činnosť s ovocím, zeleninou a kvetmi, kaderníctvo, poskytovanie služieb pre poľnohospodársku rastlinnú výrobu, oprava a údržba poľnohospodárskych strojov, predaj náhradných dielov na poľnohospodárske stroje, prenájom poľnohospodárskych strojov a zariadení, cestná nákladná a doprava.

### **Technická infraštruktúra**

Rozvoj infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každej obce a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň obyvateľstva.

### **Dopravná infraštruktúra**

Územie obce sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu. V blízkosti obce prechádzajú významné európske dopravné ťahy ako európsky multimodálny koridor č. VII (vodná cesta Dunaj) a európsky multimodálny koridor č. IV (Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky / Komárno – Štúrovo – MR lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy). Obec má relatívne dobrú dopravnú polohu aj vo vzťahu k diaľničnému systému Európy 50 km južne od obce, na území Maďarskej republiky prechádza diaľnica E75. Tieto dopravné koridory patria medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe.

### **Cestná infraštruktúra**

Najvýznamnejším cestným ťahom prechádzajúcim v blízkosti územia obce je cesta I. triedy I/64. Druhým najvýznamnejším cestným ťahom prechádzajúcim v blízkosti územia obce je cesta I. triedy I/63 (Bratislava-Dunajská Streda-Komárno), ktorý je jedným z najvýznamnejších cestných ťahov prechádzajúcich územím juhozápadného Slovenska. Ďalšími významnými regionálnymi cestnými ťahmi prechádzajúcimi v blízkosti územia obce sú cesta II. triedy II/509 (Štúrovo-Bajč) a cesta II. triedy II/588 (Tekovské Lužany-Moča). Hlavnú dopravnú kostru územia obce tvorí cesta III. triedy III/0643, ktorá tvorí prieťah obcou v smere Chotín na Mužlu a pre obec je najdôležitejšou dopravnou tepnou.

### **Železničná doprava**

Obec Bátorove Kosihy nie je priamo napojená na európsky železničný systém. Najbližšia železničná stanica je vzdialená na 5,5 km od obce, nachádza sa v obci Nová

Vieska (okres Nové Zámky) na trati č. 130: Bratislava - Nové Zámky - Štúrovo - Szob (MR). Trať č. 130 je dvojkolajnicová a elektrifikovaná.

#### **Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou a kanalizácia a čistenie odpadovej vody**

Obec má vybudovaný verejný vodovod, obec je zásobovaná kvalitnou pitnou vodou zo studne z obce Kravany nad Dunajom. Stav vodovodnej siete umožňuje pre obyvateľov obce napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu. Splašková verejná kanalizačná sieť v obci nie je vybudovaná, odpadové vody sú odvádzané do žump a septikov, ktoré často nie sú dobre izolované, v dôsledku čoho dochádza ku znečisťovaniu podzemných vôd prvého vodného horizontu. Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi.

#### **Zásobovanie elektrickou energiou a plynom, verejné osvetlenie a telekomunikácie**

V súčasnosti je obec zásobovaná elektrickou energiou na dobrej úrovni. Verejné osvetlenie je riešené inštalovaním výbojkových svietidiel na jestvujúcich elektrických betónových stĺpoch. Obec je taktiež plno plynofikovaná. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie. Telefonizácia obce je zabezpečená prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne, ktorá je napojená na diaľkové káble. Obec má dobré GSM pokrytie od všetkých troch mobilných operátorov Orange a.s., T-Mobile a.s. a Telefónica O2 a.s. V obci je dostupný aj širokopásmový internet.

### **4.1.3 Politická participácia obyvateľov obce Bátorove Kosihy**

#### **Komunálne voľby**

Obec Bátorove Kosihy pozostáva z jedného volebného obvodu a troch volebných okrskov. Do okrskov je obec členená podľa ulíc. Participácia obyvateľov obce v komunálnych voľbách 2.12. 2006 bola veľmi vysoká. Volieb sa zúčastnilo 82 % z celkového počtu obyvateľov obce, čiže 2 803 obyvateľov. Z toho 63,90%, čiže 1 791 obyvateľom boli vydané volebné obálky. Odovzdaných bolo 1790 volebných obálok. Platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do OZ bolo 96,31% z počtu prítomných voličov, ktorým boli vydané obálky, čiže 1 724 platných hlasovacích lístkov. Platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby na funkciu starostu obce bolo 97,99% z počtu prítomných voličov, ktorým boli vydané obálky, čiže 1 754 platných hlasovacích lístkov.

Na funkciu starostu obce kandidovalo v komunálnych voľbách 5 kandidátov. Z toho jedného kandidáta navrhovala politická strana SMK a štyria boli nezávislými kandidátmi.

**Prehľad o počte kandidátov a úspešnosti kandidátov podľa príslušnosti k politickej strane v jednotlivých volebných okrskoch**      Tabuľka č. 5

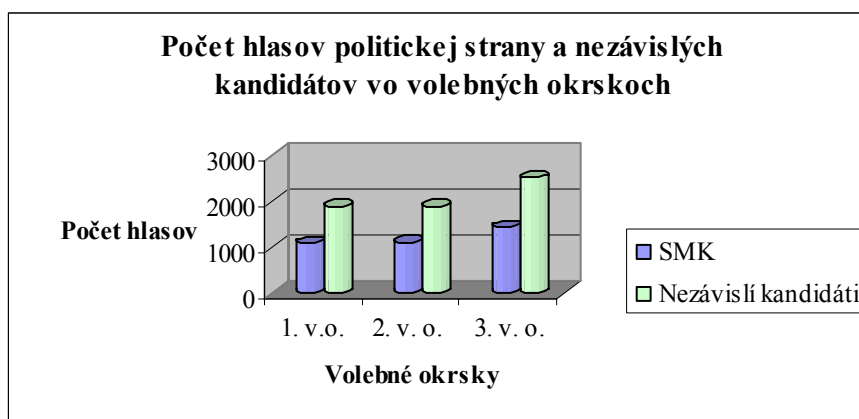
Por.	Politická strana	Počet hlasov			
		1. v.o.	2. v. o.	3. v. o.	<i>Spolu</i>
1.	Nezávislý kandidát	264	334	329	<b>927</b>
2.	SMK	209	159	184	<b>552</b>
3.	Nezávislý kandidát	48	54	39	<b>141</b>
4.	Nezávislá kandidátka	32	29	31	<b>92</b>
5.	Nezávislý kandidát	16	10	16	<b>42</b>

*Zdroj: Voľby k 2.12. 2006 [dostupné na internete: [www.batorovekosihy.sk](http://www.batorovekosihy.sk)] a vlastný výpočet autorky*

Obyvatelia obce uprednostnili voľbu nezávislého kandidáta pred voľbou politickej strany. Od roku 2003 je starostom obce Jozef Šipoš, ktorému občania prejavili pri komunálnych voľbách opätovne svoju dôveru. Je osobnosťou, ktorú uznávajú zástupcovia iných samospráv, štátnej správy i podnikateľskej sféry.

V komunálnych voľbách do OZ obce kandidovalo celkovo 23 kandidátov z toho bolo 12 kandidátov politických strán, a to 3 kandidáti ĽS – HZDS a 9 kandidátov SMK. Nezávislých kandidátov bolo 11. Z hľadiska pohlavia do OZ kandidovalo 10 obyvateľov ženského pohlavia a 13 obyvateľov mužského pohlavia.

**Prehľad o počte hlasov politickej strany a nezávislých kandidátov vo volebných okrskoch**      Graf č. 9



*Zdroj: Voľby k 2.12. 2006 [dostupné na internete: [www.batorovekosihy.sk](http://www.batorovekosihy.sk)] a vlastný výpočet autorky*

Do OZ bolo zvolených celkovo 11 kandidátov. Najsilnejšie sa vo voľbách presadili kandidáti SMK, celkovo 6 kandidátov SMK a 5 nezávislých kandidátov. V OZ prevláda mužské pohlavie celkovo osem poslancov a tri poslankyne. Priemerný vek poslancov OZ je 41 rokov. To znamená, že poslanci OZ majú za sebou dlhé životné skúsenosti, ktoré by chceli zúročiť pre dôvod rozvoja obce. Poslanci OZ zastávajú profesie ako učiteľka, stavebný inžinier, elektroinžinier, podnikateľ, poľnohospodársky inžinier, krajinný inžinier a ekonóm. Rôznorodosť profesií poslancov OZ by mohla prispieť k rozvoju obec.

### Obecné zastupiteľstvo obce Bátorove Kosihy podľa politickej príslušnosti jeho členov

Tabuľka č. 6

Por.	Meno	Politická strana	Počet hlasov			
			1. v. o.	2. v. o.	3. v. o.	Spolu
1.	Mgr. Erika Kajtár	SMK	295	226	293	<b>814</b>
2.	Ing. Andrea Gyöpös	SMK	208	209	287	<b>704</b>
3.	Ing. Tibor Dolník	SMK	212	207	231	<b>650</b>
4.	Ing. János Bachorec	SMK	245	178	204	<b>627</b>
5.	Ing. Zoltán Cséplő	Nezávislý kandidát	190	186	231	<b>607</b>
6.	Tibor Brúder	Nezávislý kandidát	178	170	239	<b>587</b>
7.	Zoltán Miholics	SMK	207	159	186	<b>552</b>
8.	Ing. Zoltán Matušek	Nezávislý kandidát	140	152	235	<b>527</b>
9.	Ing. Zoltán Juhász	Nezávislý kandidát	149	155	198	<b>502</b>
10.	Vojtech Szenczi	SMK	184	137	156	<b>477</b>
11.	Mgr. Beáta Nagyová	Nezávislá kandidátka	141	139	171	<b>451</b>

*Zdroj: Voľby k 2.12. 2006 [dostupné na internete: [www.batorovekosihy.sk](http://www.batorovekosihy.sk)]*

### Politické strany

S formovaním pluralitného politického systému na Slovensku po roku 1989 vznikajú nové občianske združenia rôzneho typu. V obci Bátorove Kosihy majú zastúpenie politické strany ako SMK a ĽS - HZDS. Kluby politických strán vyvíjajú aktívnu činnosť najmä v predvolebnom období.

### **Mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení**

Mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti, so svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života.

**Mimovládne organizácie:** nezisková organizácia Kornélia a nezisková organizácia Tereza.

**Občianske združenia obce:** Slovenský ČERVENÝ KRÍŽ, miest. spolok, Základná organizácia maďarského spoločenského a kultúrneho zväzu na Slovensku - CSEMADOK-u, Základná organizácia Matice slovenskej, Ženský spevácky zbor, Amatérsky divadelný súbor Keszinpad, Dobrovoľný zbor požiarnej ochrany, Združenie záhradkárov, Združenie včelárov, Združenie rybárov, Poľovnícke združenie, Talentum neinvestičný fond, Klub dôchodcov, BICS- mládežnícky klub Bátorove Kosihy, Klub dôchodcov Bátorove Kosihy, JUNIOR občianske združenie Bátorove Kosihy, ALAP občianske združenie Bátorove Kosihy, ZOZPCCH – organizácia zväzu postihnutých civilizačnými chorobami, SZEGAB občianske združenie Bátorove Kosihy, Združenie RÓMOV v Bátorových Kosihách.

**Športové organizácie:** OZ Busketbulls PT Bátorove Kosihy, Stolnotenisový klub J.B.K.- Bátorove Kosihy, Šachový oddiel Europress Bátorove Kosihy, Obecný futbalový klub OFK, Športový klub BK MOTOCLUB, TJ Body club Bátorove Kosihy.

Rozvojom miestnych občianskych iniciatív sa predpokladá výrazný vplyv na rozvoj obce, samosprávy, mieru identifikácie obyvateľov so samosprávou a napomáha riešeniu problémov, ktoré na úrovni sociálneho systému vidieckej obce vznikajú. Napomáha utváraniu postojov obyvateľov k obecnému spoločenstvu ako celku, rozvoju interakčných vzťahov na úrovni jednotlivcov a sociálnych skupín. Súčasne vedie k upevňovaniu spolupatričnosti, zodpovednosti a schopnosti obyvateľov obce prispievať k jej rozvoju. Aktivita miestneho obyvateľstva sa zvyrazňuje úrovňou uvedených mimovládnych organizácií, občianskych združení a športových organizácií.

## 4.2 Problémy v oblasti participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných

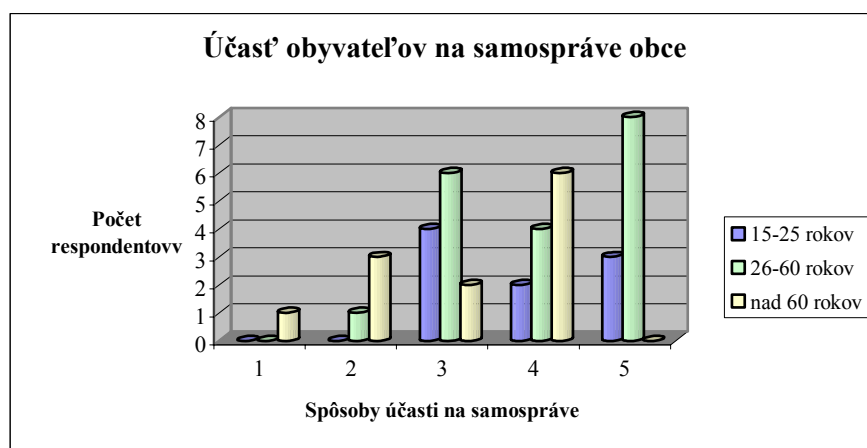
Participácia obyvateľov vidieckej obce na správe vecí verejných sa obsahovo premietla do spracovaných otázok dotazníka a ankety (príloha č. 4 a č. 5). Charakterizovali sa základné problémy v oblasti samosprávy a participácie obyvateľov na správe vecí verejných.

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 40 respondentov, čiže 1,16% z celkového počtu obyvateľov obce Bátorove Kosihy. Na základe dotazníkového prieskumu sme dospeli k záverom, že respondenti sa aktívne zúčastňujú samosprávy obce. Spôsoby akými sa na samospráve obce zúčastňujú sú nasledovné:

1. pripomienkovaním návrhu rozpočtu obce 2,5% respondentov,
2. účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva 10% respondentov,
3. účasťou vo voľbách do orgánov samosprávy 30% respondentov,
4. účasťou vo voľbách na funkciu starostu obce 30% respondentov,
5. účasťou na miestnych referendoch 27,5% respondentov,

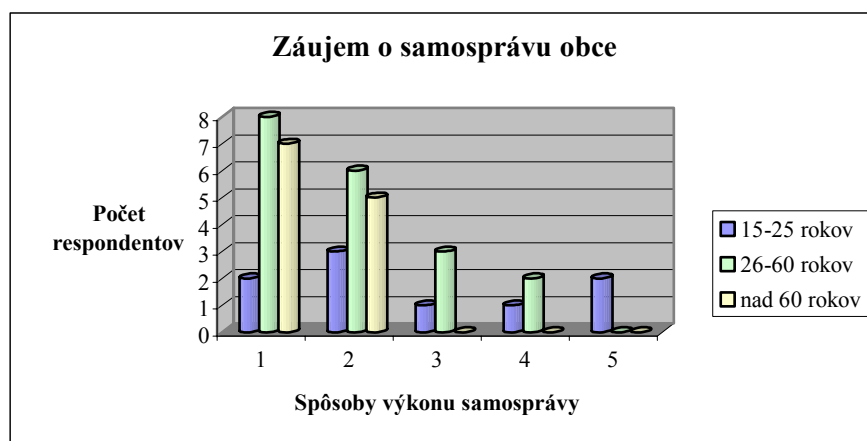
### Účasť obyvateľov na samospráve obce

Graf č. 10



Skutočnosť, o ktorú sa zaujímajú obyvatelia obce, z hľadiska samosprávy, respondenti uviedli:

1. voľby do orgánov samosprávy obce 42,5%,
2. voľby na funkciu starostu obce 35%,
3. návrh rozpočtu obce 10%,
4. miestne referendum 7,5%,
5. zasadnutia obecného zastupiteľstva 5%.



Zaznamenávame vysoký záujem obyvateľov o dianie v obci. Čo značí až 42,5% podiel respondentov, ktorí sa zaujímajú najmä o voľby do orgánov samosprávy a súčasne 35% podiel respondentov zaujímajúcich sa o voľby na funkciu starostu. Skutočnosť, že obyvatelia sa zaujímajú o voľby do orgánov samosprávy a o voľby na funkciu starostu obce značí, že obyvateľom obce nie je ľahostajný „výber“ do orgánov samosprávy obce.

Skutočnosť, že obyvatelia obce sú členmi rôznych občianskych združení, popiera pasivitu obyvateľov obce. Priam naopak upriamuje na formu participácie obyvateľov obce. Respondenti uviedli, že sú členmi nasledovných občianskych združení:

- Slovenský ČERVENÝ KRÍŽ 12,5%,
- CSEMADOK 7,5%,
- Občianske združenie Alap 5%,
- Združenie RÓMOV 2,5%,
- Organizácia Zväzu postihnutých civilizačnými chorobami 5%,
- Klub dôchodcov 10%,
- Táľentum 7,5%,
- Občianske združenie SZEGAB 12,5%,
- Poľovnícke združenie 7,5%,
- Občianske združenie JUNIOR 2,5%,
- TJ BODY CLUB 5%,
- TJ EuroPress, šachový klub 5%,
- OFK, Obecný futbalový klub 7,5%,
- J.B.K. stolný tenis 5%,
- Basket Bulls 2,5%,

- B.K. Moto Klub, kemping, motorizmus 2,5%.

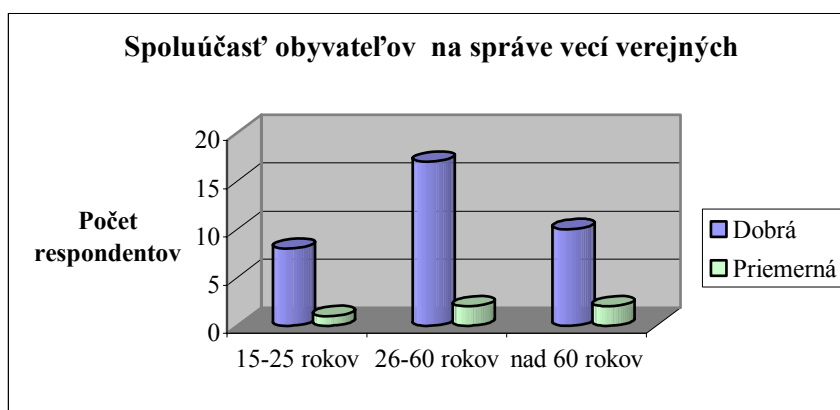
Tieto občianske iniciatívy na úrovni občianskych združení a spolkov výrazne prispievajú k upevneniu spolupatričnosti a k zlepšeniu medziľudských vzťahov.

Na otázku, týkajúcu sa spoluúčasti obyvateľov na správe vecí verejných odpovedali respondenti nasledovne:

- dobrá 90% ,
- priemerná 10%.

Respondenti podľa dotazníkového prieskumu prejavili značnú spokojnosť so spoluúčasťou obyvateľov na správe vecí verejných. Spokojnosť respondentov vychádza zo spokojnosti s orgánmi samosprávy obce a s výkonom ich činnosti. Iba malá časť opýtaných sa vyjadrila, že spoluúčasť obyvateľov na správe vecí verejných je priemerná.

**Spoluúčasť obyvateľov obce na správe vecí verejných** Graf č. 12



Na orgány obce sa respondenti so svojimi námetmi, návrhmi, problémami alebo sťažnosťami obrátili v tomto volebnom období:

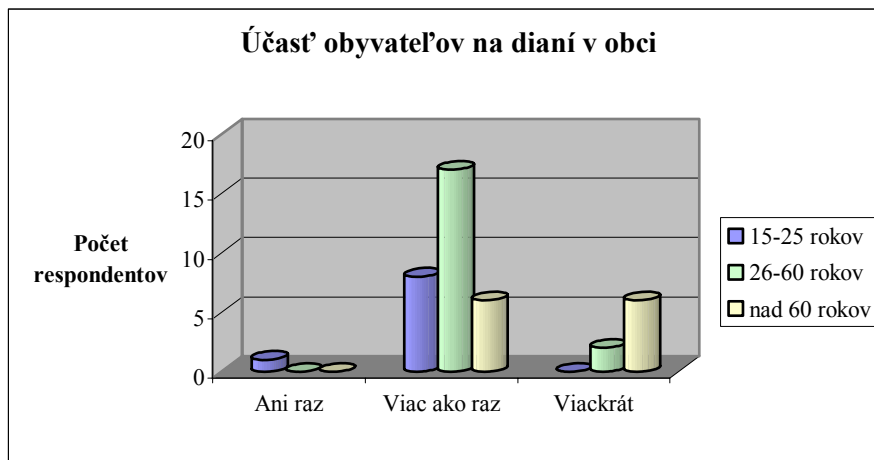
- ani raz 2,5%,
- viac ako raz 77,5%,
- viackrát 20%.

Skutočnosť, že časť respondentov označila alternatívu, že sa na orgány obce obrátili viackrát signalizuje dôveru týchto obyvateľov voči orgánom obce, resp. že ich prvá skúsenosť bola pozitívna, a preto ich opakovane vyhľadali.



**Účasť obyvateľov, prostredníctvom námietok, návrhov, problémov a sťažností na dianie v obci**

Graf č. 13



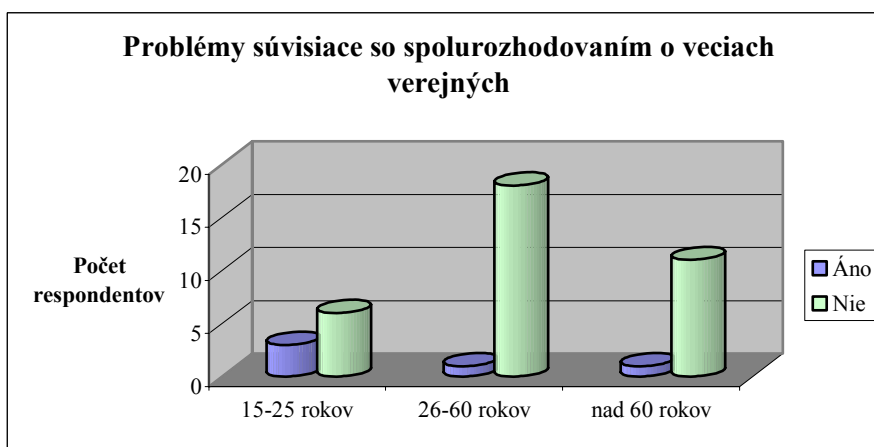
Na otázku, ohľadom problémov súvisiacich s nedostatočnou možnosťou obyvateľov obce spolurozhodovať na správe vecí verejných odpovedali:

- áno 12,5%,
- nie 87,5%.

Skutočnosť, že až 87,5% respondentov uvádza, že nevidí problémy súvisiace možnosťou obyvateľov obce spolurozhodovať na správe vecí verejných súvisí taktiež zo spokojnosti respondentov so súčasnými orgánmi samosprávy obce a s výkonom ich činnosti.

**Problémy v obci súvisiace s nedostatočnou možnosťou obyvateľov spolurozhodovať o veciach verejných**

Graf č. 14



Zo 40 respondentov 12,5% odpovedalo, že v obci vznikajú problémy súvisiace s nedostatočnou možnosťou obyvateľov spolurozhodovať o veciach verejných. Ako dôvod

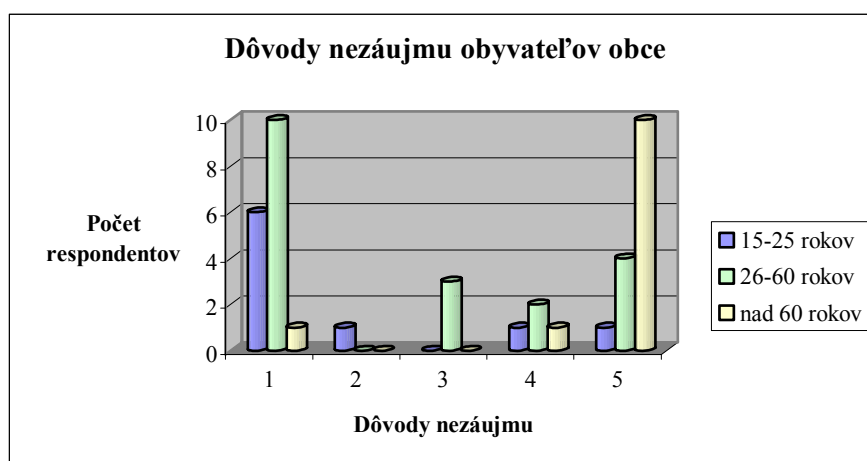
existencie týchto problémov uviedli nezáujem obyvateľov obce spolurozhodovať a zúčastňovať sa na aktivitách prebiehajúcich v obci.

Dôvod prípadného nezáujmu obyvateľov obce v oblasti participácie na správe vecí verejných vyplýva z:

1. zo zhoršenia medziľudských vzťahov 42,5%,
2. zaostávania služieb obyvateľstvu v oblasti vzdelávania, zdravotnej a sociálnej starostlivosti a pod. 2,5%,
3. stagnáciou malého a stredného podnikania, málo pracovných príležitostí 7,5%,
4. v obci žije málo starousadlíkov, veľa prisťahovaných 10%,
5. zhoršená životná úroveň rodín a dochádzka ich členov za prácou 37,5%.

### Nezáujem obyvateľov obce v oblasti participácie na správe vecí verejných

Graf č. 15



Riešenie problému, ktoré vznikajú na úrovni sociálneho systému vidieckej obce by mohlo viesť k upevňovaniu spolupatričnosti obyvateľov obce a k utváraniu postojov obyvateľov k obecnému spoločenstvu ako celku.

Na otázku, ktorú inštitúciu považujú obyvatelia obce za najdôležitejšiu, odpovedali respondenti nasledovne:

1. obecný úrad 50%
2. zdravotné stredisko 20%
3. pošta 5%
4. základné školy 2,5%
5. základné školy 7,5%
6. stredná škola 2,5%

Respondenti uvádzajú OÚ na prvé miesto ako najdôležitejšiu inštitúciu v obci. Môžeme spomenúť, že OÚ ako aj zdravotné stredisko, pošta a základné školy zohrávajú významnú úlohu v živote obyvateľov obce a súvisia s rozvojom obce v budúcnosti.

Na otázku, ktorú inštitúciu považujú obyvatelia obce za najmenej dôležitú, odpovedali respondenti nasledovne:

1. bary a reštaurácie 60%
2. Obchody s elektrotechnikou 37,5%
3. kostoly 2,5%

Bary a reštaurácie zohrávajú najmenej významnú úlohu v živote obyvateľov obce, taktiež aj z hľadiska rozvoja obce a jej perspektívy do budúcnosti.

Z dotazníkového prieskumu vyplýva, že obyvateľstvo obce sa podieľa na správe vecí verejných. Dôkazom toho je aj vysoká účasť obyvateľov v občianskych združeniach a spolkoch. Malá časť respondentov uvádza, že existujú problémy súvisiace s participáciou obyvateľstva na správe vecí verejných. Podľa respondentov problémy vychádzajú najmä zo zhoršených medziľudských vzťahov, zaostávania služieb obyvateľstvu v oblasti vzdelávania, zdravotnej a sociálnej starostlivosti, stagnáciou malého a stredného podnikania, mála pracovných príležitostí, v obci žije málo starousadlíkov, veľa prisťahovaných a zhoršenej životnej úrovne obyvateľov obce. V budúcnosti by sa mali tieto vplyvy eliminovať, z dôvodu zvýšenia účasti obyvateľov na správe vecí verejných.

### **Výsledky prieskumu opierajúce sa o anketu**

Autorkou vytvorená anketa, bola adresovaná starostovi obce Bátorove Kosihy pánovi Jozefovi Šipošovi, ktorému obyvatelia obce opätovne prejavili v komunálnych voľbách svoju dôveru. Je to osobnosť, ktorú uznávajú okrem obyvateľov obce aj zástupcovia iných samospráv, štátnej správy i podnikateľskej sféry.

Na základe ankety sme dospeli k záverom, že najčastejší spôsob akým sa obyvateľstvo obce zúčastňuje na jej samospráve sú voľby do orgánov samosprávy, voľby na funkciu starostu obce, pripomienkovanie návrhu rozpočtu obce, ale účasť obyvateľov na miestnych referendách.

Súčasne pán starosta uvádza, že obyvatelia obce prejavujú značný záujem o zasadnutia obecného zastupiteľstva a o návrh rozpočtu obce a jeho plnenie. Za subjekty, s ktorými on

ako starosta obec najlepšie spolupracuje uvádza obyvateľov obce, poslancov obecného zastupiteľstva, podnikateľov podnikajúcich v obci, rozličné organizácie a združenia pôsobiace v obci a taktiež aj spoluprácu s inými obecnými úradmi.

Na otvorenú otázku: „Čo by on ako starosta obce očakával od spolupráce s uvedenými subjektami?“ Jednoznačne odpovedal väčšiu ústretovosť uvedených subjektov najmä pri otázkach rozvoja obce. Pán starosta súčasne uvádza, že najlepšiu spoluprácu vyvíja obec Bátorove Kosihy s Maďarskou obcou Bakony Szentlászló.

Spolupráca sa týka najmä upevnenia medziľudských vzťahov a rozvíjania kultúry a kultúrnych podujatí. Spoluúčasť obyvateľov obce na správe vecí verejných považuje pán starosta za dobrú. Taktiež uvádza, že sa na neho obyvatelia obce v tomto volebnom období ako na orgán samosprávy obce obrátili viackrát so svojimi námetmi, návrhmi, problémami a aj sťažnosťami. Avšak si nemyslí, že by v obci mali vznikať problémy súvisiace s nedostatočnou možnosťou obyvateľov spolurozhodovať o veciach verejných v obci. Uvádza iba, že prípadný nezáujem obyvateľov v oblasti participácie na správe vecí verejných v obci, môže vyplývať z dôvodu akým sú zhoršenia medziľudských vzťahov a zhoršená životná úroveň rodín a dochádzky jej členov za prácou. Najmä z toho dôvodu za oblasť rozvoja obce by uprednostnil aktivity zamerané na zlepšenie medziľudských vzťahov, zlepšenie životných podmienok rodín, rozvoj sociálnej infraštruktúry (vzdelania, zdravotníckej, sociálnej starostlivosti, služieb a obchodu), rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj agroturistiky (vínne cesty, vínne slávnosti) a rozvoj kultúry.

Za najdôležitejšie inštitúcie vyvíjajúce svoju činnosť v obci uviedol pán starosta inštitúcie ako obecný úrad, zdravotnícke stredisko, základné školy, PD Bátorove Kosihy, materské školy, strednú školu, poštu, kostoly, slovenskú sporiteľňu, miestnu Jednotu, Zelkov - obchodné centrum, Lesnú správu Bátorove Kosihy, obchody s elektrotechnikou. Na poslednom mieste uviedol bary a reštaurácie. Bátorove Kosihy sú dnes moderným centrom širšieho okolia. V blízkej budúcnosti by sa obec chcela stať viacej sa rozvíjajúcou a dopredu smerujúcou obcou. Pán starosta uvádza, že tieto ciele sú nereálne bez participácie obyvateľov obce na správe vecí verejných a ich ústretovosti. Participácia obyvateľstva obce má svoj význam z hľadiska rozvoja obce, samosprávy, napomáha riešeniu problémov, ktoré vznikajú na úrovni sociálneho systému vidieckej obce. Súčasne vedie k upevňovaniu spolupatričnosti obyvateľov obce, taktiež napomáha k utváraniu postojov obyvateľov k obecnému spoločenstvu ako celku.

## 5 ZÁVER

Obec Bátorove Kosihy sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky v najjužnejšej časti Podunajskej nížiny. Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenskej republiky patrí obec na úrovni NUTS 3 do Nitrianskeho kraja a do okresu Komárno. Na základe schválenej štruktúry osídlenia je obec kategorizovaná ako vidiecky priestor. Podľa zákona je obec Bátorove Kosihy samostatnou právnickou osobou. Subjektom samosprávy sú obyvatelia obce, ktorí majú právo spravovať vnútorné záležitosti. Obyvatelia obce vykonávajú samosprávu obce nepriamo, prostredníctvom volených samosprávnych orgánov obce (starosta, obecný úrad, obecné zastupiteľstvo, obecná rada). Súčasne ju však vykonávajú i priamo, prostredníctvom nástrojov priamej demokracie.

Rozvojom miestnych občianskych iniciatív sa predpokladá výrazný vplyv na mieru identifikácie obyvateľov so samosprávou a napomáha riešeniu problémov, ktoré na úrovni sociálneho systému vidieckej obce vznikajú, taktiež napomáha rozvoju obce a samosprávy. Súčasne vedie k upevňovaniu spolupatričnosti, zodpovednosti a schopnosti obyvateľov obce prispievať k jej rozvoju. Ďalej napomáha k utváraniu postojov obyvateľov k obecnému spoločenstvu ako celku, rozvoju interakčných vzťahov na úrovni jednotlivcov a sociálnych skupín. Aktivita obyvateľov obce sa prejavuje najmä v oblasti kultúry a športu. Miestne kultúrne a spoločenské činnosti patria neodmysliteľne k životu v obci Bátorove Kosihy. Ich význam spočíva najmä v tom, že rozvíjajú pocit spolupatričnosti medzi obyvateľmi navzájom, ale aj informovanosti. Pomáhajú k rozvíjaniu neformálnych priateľských vzťahov a podnecujú ochotu obyvateľov obce prispievať a spolupracovať na rozvoji obce. Veľkým pozitívom je aj záujem obyvateľov obce o veci verejné. Účasť obyvateľov obce v komunálnych voľbách bola veľmi vysoká. Komunálnych volieb sa zúčastnilo až 82 % z celkového počtu obyvateľov obce. Obyvatelia obce uprednostnili voľbu osobnosti pred voľbou politických strán. Starostom obce sa stal nezávislý kandidát, ktorému obyvatelia obce opätovne prejavili svoju dôveru. Obecné zastupiteľstvo ostalo vo významnej miere zastúpené poslancami, ktorí majú dlhé životné skúsenosti, ktoré by chceli zúročiť na rozvoj obce.

Participácia obyvateľov vidieckej obce na správe vecí verejných sa obsahovo premietla do spracovaných otázok dotazníka a ankety. Na základe dotazníkového prieskumu sme dospeli k záverom, že obyvatelia obce sa aktívne zúčastňujú na samospráve obce, a to najmä účasťou vo voľbách do orgánov samosprávy, účasťou vo voľbách na funkciu starostu obce, účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva,

pripomienkovaním návrhu rozpočtu obce a účasťou na miestnych referendoch. Účasť obyvateľov obce na verejnom rozhodovaní vo veľkej miere podporuje starosta obce, ktorí si uvedomuje výhody vzájomnej spolupráce. Medzi subjekty, s ktorými starosta obce najlepšie spolupracuje patria práve obyvatelia obce a poslanci obecného zastupiteľstva.

Skutočnosť, že obyvatelia obce sú členmi rôznych občianskych združení, taktiež popiera pasivitu obyvateľov obce. Priam naopak upriamuje na formu participácie obyvateľov obce. Táto aktivita obyvateľov obce by sa mala naďalej podporovať a tak isto aj ďalšie oblasti rozvoja týchto aktivít. Obyvatelia obce podľa dotazníkového prieskumu prejavili značnú spokojnosť so spoluúčasťou obyvateľov na správe vecí verejných. Iba malá časť opýtaných sa vyjadrila, že spoluúčasť obyvateľov obce na správe vecí verejných je priemerná. Taktiež z dotazníkového prieskumu vyplýva, že obyvatelia obce nevidia problémy súvisiace s nedostatočnou možnosťou obyvateľov spolurozhodovať na správe vecí verejných., čoho sa starosta obce tiež pridrižiava. Táto skutočnosť vychádza najmä zo spokojnosti obyvateľov obce so súčasnými orgánmi samosprávy obce a výkonom ich činností. Prípadný vznik problémov v oblasti samosprávy a participácie obyvateľov na správe vecí verejných, môžeme vyvodiť zo zhoršenia medziľudských vzťahov, zaostávania služieb obyvateľstvu v oblasti vzdelávania, zdravotnej a sociálnej starostlivosti, stagnáciou malého a stredného podnikania, málo pracovných príležitostí, v obci žije málo starousadlíkov, veľa prisťahovaných a zo zhoršenej životná úroveň rodín a dochádzky ich členov za prácou. V budúcnosti by sa mali tieto vplyvy eliminovať, z hľadiska rozvoja obce, samosprávy a súčasne napomáhať riešeniu problémov, ktoré vznikajú na úrovni sociálneho systému vidieckej obce. Mala by sa upevňovať spolupatričnosť a ústretovosť obyvateľov k obecnému spoločenstvu ako celku.

## 6 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. BEDNAŘIK, A., BÚTORA, M., HRUBALA, J. 1998. *Čítanka pre neziskové organizácie*. Bratislava: Centrum prevencie a riešenia konfliktov, s. 156, ISBN 80-967890-5-8
2. BERTELMANN, K. 2000. *Samospráva a sebespráva*. In: *Právnik*, roč. 3, 2000, č. 6, s. 17, ISSN 0231-6625
3. BRIESTENSKÝ, L., MIKOVÁ, K., LESTER SALAMON, M., a i. 2000. *Čítanka pre pokročilé neziskové organizácie*. Bratislava: Centrum prevencie a riešenia konfliktov, s.307, ISBN 80-968095-3-9
4. BÓNA, T. 2006. *Bátorove Kosihy 850 výročie vzniku obce*. Komárno: PRINT-K, s. 131, ISBN 80-967554-5-5
5. FÁZIKOVÁ, M., STEHLÍKOVÁ, B., LACINA, P. 1999. *Základná typológia vidieckych obcí z hľadiska demografického vývoja*. In: *Zemědělská ekonomika*. roč.45, s.53-58
6. FISHER, F. 1998. *Miestna samospráva a účasť občanov na veciach verejných*. Bratislava: Centrum asistencie pre miestne samosprávy – LSGAC,
7. GAŠPAR, M. 1998. *Správne právo: teória a prax*. Pezinok: Formát, s. 279, ISBN 80-967911-0-9
8. GRUŇ, L., PAULIČKOVÁ, A., VYDROVÁ, V. 2005. *Samospráva ako súčasť verejnej správy*. Bratislava: EUROUNION, s. 137, ISBN 80-88984-82-3
9. HANKINSON, DENSEL, J. 1997. *Sprievodca tretím sektorom pre ľudí, ktorí rozhodujú*. Maďarsko: b.v., s. 113, ISBN 3-901895-07-8 /Slovak/
10. JANDOUREK, J. 2001. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, ISBN 80-7178-535-0
11. KOPÁL, L. 2000. *Občianske združenia – právna úprava a prax*. Bratislava: UVTIP, s. 174, ISBN 80-85330-73-3
12. MAGUROVÁ, Z. 1999. *Občianske združenia v demokratickej spoločnosti – Súčasná právna úprava je už nedostatočná*. In: *Verejná správa*, č. 21, s. 21
13. MARIŠOVÁ, E., IĽKOVÁ, Z., BELICOVÁ, J. 2002. *Správne právo hmotné a procesné*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, s. 155, ISBN 80-8069-127-4
14. MORAVČÍKOVÁ, D., KUČÍRKOVÁ, D. 2007. *Rurálna sociológia*. 4. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, s. 116, ISBN 978-80-8069-982-6

15. ÖLLÖS, L. 1999. *Mnohoraké efekty zahraničnej spolupráce – Od politiky cez ekonomiku a legislatívu až po tretí sektor*. In: Verejná správa, č.21, s.21
16. PROKOP, J., WRIGHT, G. 2002. *Management verejnej správy*. Bratislava: NISP Acee, s. 123, ISBN 80-86119-70-X
17. REHŮREK, M. 2001. *Reforma verejnej správy*. In: Právny obzor, roč. 84, č.1, s. 13-18, ISSN 0032-6984
18. SPIŠIAKOVÁ, H., TURČÁNY, J., MELEN, V., MANDIČOVÁ, L., LACKOVÁ, L., BOŠANSKÝ, L., GÁFRIKOVÁ, O., VAVROVÁ, L., PÁLIKOVÁ, T., THURZO, A. 1998. *Príručka pre volebných predstaviteľov miestnej samosprávy 1998-2002*. Bratislava, s. 95, ISBN 80-967391-1-5
19. STAROŇOVÁ, K., SIČÁKOVÁ – BEBLAVÁ, E. 2006. *Verejná politika a miestna samospráva: Štyri princípy spravovania*. Bratislava: ADIN, s. 234, ISBN 80-89244-13-0
20. ŠKULTÉTY, P. 2001. *Základy verejnej správy*. Banská Bystrica, s. 117, ISBN 80-8055-387-4
21. TROJÁK, J. 2001. *Rozpočtové hospodárenie verejnej správy*. Bratislava: Ekonom, 2001, s.109, ISBN 80-225-1474-8
22. TUŠAN, M. 2004. *Ekonomika verejnej správy a verejného sektora*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, s. 163, ISBN 80-7097-560-1
23. Zákon č. 460/1992 Zb. - Ústava Slovenskej republiky (čiastka 92/1992). IV. Hlava Ústavy SR Územná samospráva, čl. 64 až 71
24. Zákon č. 369/199 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov , Druhá časť Orgány obce §10 až §19
25. <http://www.batorovekosihy.sk/volby.htm>



## 7 PRÍLOHY

Príloha č. 1 **Mapa okolia obce Bátorove Kosihy**

Príloha č. 2 **Vlajka obce Bátorove Kosihy**

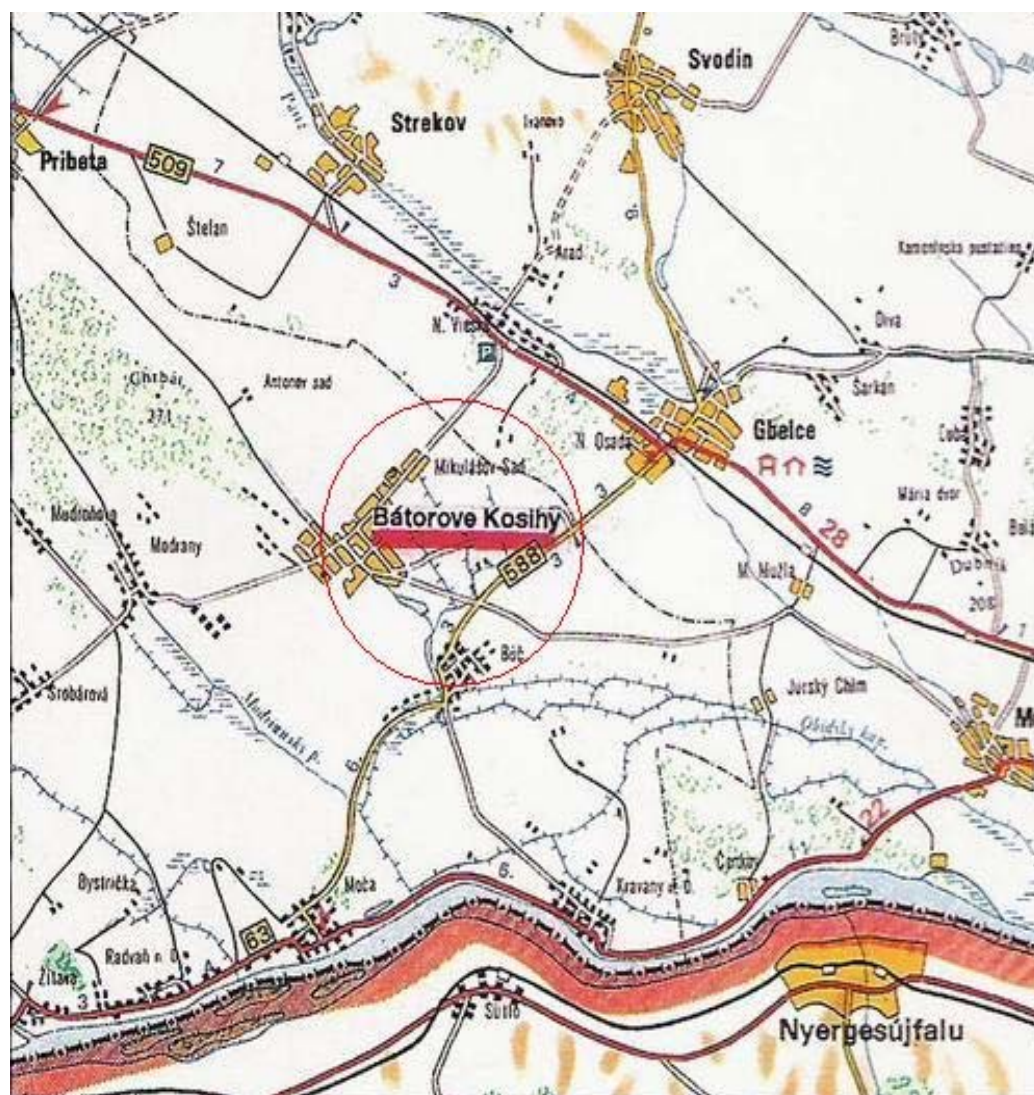
Príloha č. 3 **Obec Bátorove Kosihy v minulosti a v súčasnosti (Obrázková príloha)**

Príloha č. 4 **DOTAZNÍK**

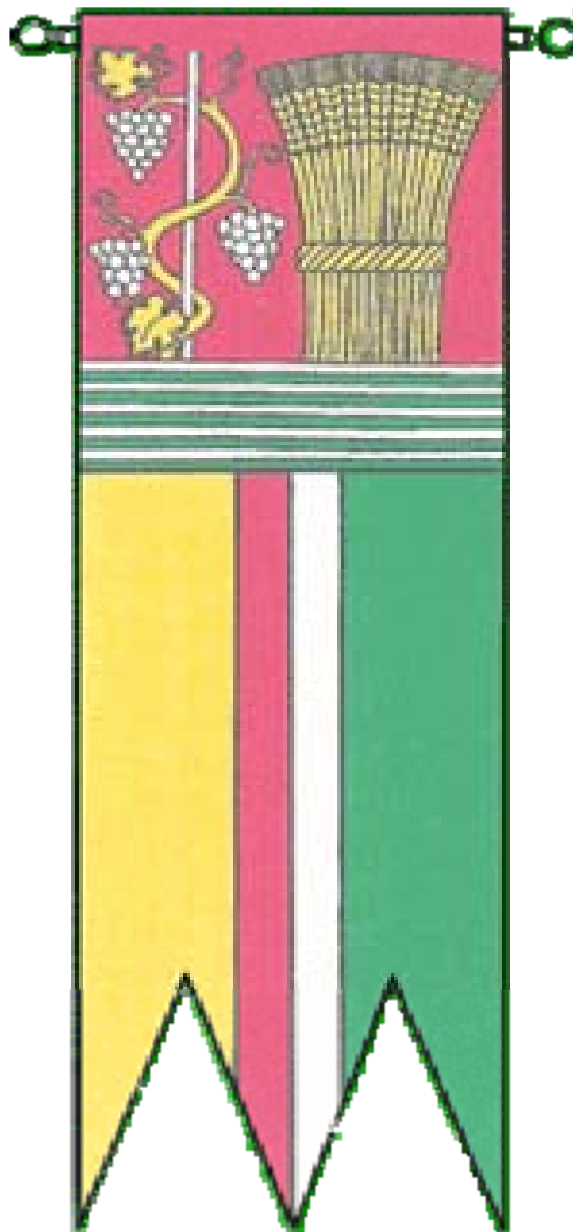
Príloha č. 5 **ANKETA**

Príloha č. 6 **Vyhodnotenie odpovedí z dotazníkového prieskumu**

Mapa okolia obce Bátorove Kosihy



Vlajka obce Bátorove Kosihy



## Obec Bátorove Kosihy v minulosti a v súčasnosti

### Kašiel Kobekovcov



### Prvý mlyn postavený v obci Bátorove Kosihy



### Bátorove Kosihy v súčasnosti



### **Budova obecného úradu obce Bátorove Kosihy**



### **Rímsko-katolícky kostol Navštívenia Panny Márie**



### **Pohľad na vinice a vínne domčeky v obci Bátorove Kosihy**



## DOTAZNÍK

Vážená pani, Vážení pán!

Obraciame sa na Vás s prosbou o spoluprácu v rámci výskumu, zameraného na problémy verejnej správy vo vidieckom sociálnom priestore. Vaše pravdivé odpovede majú pre nás veľký význam. Napomáhajú riešeniu výskumných projektov na Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a sú predpokladom zberu empirických údajov pre spracovanie záverečnej práce bakalárskeho štúdia.

Prosíme Vás o pozorné prečítanie a vyplnenie nasledovného dotazníka. Všetky Vami poskytnuté informácie sú dôverné, anonymné a ich spracovanie bude hromadné.

## 1) Vek:

- |                                  |                                       |
|----------------------------------|---------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> 15 – 25 | <input type="checkbox"/> nad 60 rokov |
| <input type="checkbox"/> 26 – 60 |                                       |

## 2) Pohlavie:

- |                               |                              |
|-------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> žena | <input type="checkbox"/> muž |
|-------------------------------|------------------------------|

## 3) Najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

- vysokoškolské
- stredoškolské s maturitou
- stredoškolské bez maturity
- základné

## 4) Ste:

- |                                       |                                   |
|---------------------------------------|-----------------------------------|
| <input type="checkbox"/> zamestnanec  | <input type="checkbox"/> študent  |
| <input type="checkbox"/> podnikateľ   | <input type="checkbox"/> dôchodca |
| <input type="checkbox"/> nezamestnaný |                                   |

## 5) Ste zamestnaný:

- |                                 |                                    |
|---------------------------------|------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> v obci | <input type="checkbox"/> mimo obce |
|---------------------------------|------------------------------------|

## 6) Zúčastňujete sa na samospráve obce:

- |                              |                              |
|------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> áno | <input type="checkbox"/> nie |
|------------------------------|------------------------------|

**7) Akými spôsobmi sa zúčastňujete na samospráve obce:**

- pripomienkujete návrh rozpočtu
- zúčastňujete sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva
- voľby do orgánov samosprávy
- voľby na funkciu starostu
- verejné zasadnutia
- miestne referendum
- iné (doplňte prosím).....

**8) Čo Vás najviac zaujíma:**

- návrh rozpočtu
- zasadnutia obecného zastupiteľstva
- voľby do orgánov samosprávy
- voľby na funkciu starostu
- verejné zasadnutia
- miestne referendum
- iné (doplňte prosím).....

**9) Ste členom nasledujúcich spolkov alebo organizácií:**

- Slovenský červený kríž
- CSEMADOK
- Občianske združenie Alap
- Združenie Rómov
- Organizácia zväzu postihnutých civil chorobami
- Klub dôchodcov
- Táľentum
- Občianske združenie Szegap
- Poľovnícke združenie
- OZ JUNIOR
- „B+B“ Zväz rybárov
- TJ Body club
- TJ EuroPress, šachový klub
- OFK, obecný futbalový klub
- Basket bulls
- J.B.K. stolný tenis
- B.K. Moto Klub – kemping, motorizmus

10) Čo si myslíte o spoluúčasti obyvateľov na správe vecí verejných:

- je dobrá  je problémová  
 je priemerná

11) Obrátili ste sa v tomto volebnom období na orgány obce so svojimi námetmi, návrhmi, problémami alebo sťažnosťami:

- viac ako raz  ani raz  
 viackrát

12) Myslite si, že vo vašej obci vznikajú problémy súvisiace s nedostatočnou možnosťou obyvateľov spolurozhodovať o veciach verejných v obci?

- áno  nie

13) Keď áno, prečo podľa Vás tieto problémy vznikajú :

- z dôvodu nedostatku dostupných informácií o dianí v obci a práci členov volených orgánov  
 z dôvodu nezájmu obyvateľov spolurozhodovať a zúčastňovať sa na aktivitách prebiehajúcich v obci  
 príčinou je nedôvera k predstaviteľom volených orgánov obce  
 iné (doplňte prosím).....

14) Prípadný nezáujem obyvateľov v oblasti participácie na správe vecí verejných v obci, môže vyplývať z nasledujúcich dôvodov:

- zhoršenie medziľudských vzťahov  
 zaostávanie služieb obyvateľstvu v oblasti vzdelávania, zdravotníckej a sociálnej starostlivosti a pod.  
 stagnácia malého a stredného podnikania, málo pracovných príležitostí  
 v obci žije málo starousedlíkov, veľa pristávaných  
 zhoršená životná úroveň rodín a dochádzka ich členov za prácou  
 iné (doplňte prosím).....

15) Uved'te podľa dôležitosti poradie inštitúcií v obci (číslo poradia 1 – najdôležitejšie, 14– najmenej dôležité):

- Obecný úrad  
 Zdravotnícke stredisko  
 Slovenská sporiteľňa  
 PD Bátorove Kosihy  
 Lesná správa Bátorove Kosihy



- Materské školy
- Základné školy
- Stredná škola
- Pošta
- Kostoly
- Miestna Jednota
- Bary a reštaurácie
- Zelkov – obchodné centrum
- Obchody s elektrotechnikou

**ANKETA**

**Vážený pán starosta!**

Obraciame sa na Vás s prosbou o spoluprácu v rámci výskumu, zameraného na problémy verejnej správy vo vidieckom sociálnom priestore. Vaše pravdivé odpovede majú pre nás veľký význam. Napomáhajú riešeniu výskumných projektov na Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a sú predpokladom zberu empirických údajov pre spracovanie záverečnej práce bakalárskeho štúdia.

**Prosíme Vás o pozorné prečítanie a vyplnenie nasledovnej ankety.**

**1) Starostom obce ste:**

- prvé volebné obdobie
- druhé volebné obdobie
- viac volebných období

**2) Zúčastňujú sa obyvatelia obce na samospráve obce:**

- áno
- nie

**3) Akými spôsobmi sa zúčastňujú obyvatelia na samospráve obce:**

- pripomienkujú návrh rozpočtu
- zúčastňujú sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva
- voľbami do orgánov samosprávy
- voľbou na funkciu starostu
- verejné zasadnutia
- miestne referendá
- iné (doplňte prosím).....

**4) Čo ich najviac zaujíma:**

- návrh rozpočtu
- zasadnutia obecného zastupiteľstva
- voľby do orgánov samosprávy
- voľby na funkciu starostu

- miestne referendá
- iné (doplňte prosím).....

5) **S ktorými subjektami sa Vám ako starostovi obce najlepšie spolupracuje? (Stanovte prosím poradie)**

- s poslancami obecného zastupiteľstva obce
- s obyvateľmi obce
- s podnikateľmi podnikajúcimi v obci
- s rozličnými združeniami pôsobiacimi v obci
- s inými obecnými úradmi

6) **Čo by ste od spolupráce s uvedenými subjektami očakávali?**

.....

7) **Čo si myslíte o spoluúčasti obyvateľov na správe vecí verejných:**

- je dobrá  je problémová
- je priemerná

8) **Obrátili sa v tomto volebnom období na Vás ako na orgán obce so svojimi námietkami, návrhmi, problémami alebo sťažnosťami obyvateľa obce?**

- viac ako raz  ani raz
- viackrát

9) **Myslíte si, že vo vašej obci vznikajú problémy súvisiace s nedostatočnou možnosťou obyvateľov spolurozhodovať o veciach verejných v obci?**

- áno  nie

10) **Keď áno, prečo podľa Vás tieto problémy vznikajú :**

- z dôvodu nedostatku dostupných informácií o dianí v obci a práci členov volených orgánov
- z dôvodu nezájmu obyvateľov spolurozhodovať a zúčastňovať sa na aktivitách prebiehajúcich v obci
- príčinou je nedôvera k predstaviteľom volených orgánov obce
- iné (doplňte prosím).....

11) **Prípadný nezáujem obyvateľov v oblasti participácie na správe vecí verejných v obci, môže vyplývať z nasledujúcich dôvodov:**

- zhoršenia medziľudských vzťahov
- zaostávania služieb obyvateľstvu v oblasti vzdelávania, zdravotníckej a sociálnej starostlivosti a pod.

- stagnácie malého a stredného podnikania, málo pracovných príležitostí
- v obci žije málo starousadlíkov, veľa prisťahovaných
- zhoršenej životnej úrovne rodín a dochádzky ich členov za prácou
- iné (doplňte prosím).....

**12) Ktoré z uvedených oblastí rozvoja by ste uprednostnili? (Stanovte prosím poradie)**

- aktivity zamerané na zlepšenie medziľudských vzťahov
- rozvoj sociálnej infraštruktúry (vzdelanie, zdravotnícka, sociálna starostlivosť, služby, obchod)
- rozvoj malého a stredného podnikania
- rozvoj kultúry
- rozvoj agroturistiky
- zlepšenie životných podmienok rodín
- iné (doplňte prosím).....

**13) Uved'te podľa dôležitosti poradie inštitúcií v obci (číslo poradia 1 – najdôležitejšie, 14– najmenej dôležité):**

- Obecný úrad
- Zdravotnícke stredisko
- Slovenská sporiteľňa
- PD Bátorove Kosihy
- Lesná správa Bátorove Kosihy
- Materské školy
- Základné školy
- Stredná škola
- Pošta
- Kostoly
- Miestna Jednota
- Bary a reštaurácie
- Zelkov – obchodné centrum
- Obchody s elektrotechnikou

## Vyhodnotenie odpovedí z dotazníkového prieskumu

## Odpoveď respondentov na otázku č. 4 a č. 5

Tabuľka č. 7

Vek	Respondenti						
	Študenti	Zamestnaný		Podnikatelia		Nezamestnaný	Dôchodcovia
		v obci	mimo obce	v obci	mimo obce		
15-25 rokov	2	4	3	0	0	0	0
26-60 rokov	0	8	5	1	1	4	0
nad 60 rokov	0	1	0	1	0	1	9
<b>Spolu</b>	<b>2</b>	<b>13</b>	<b>8</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>5</b>	<b>9</b>

## Odpoveď respondentov na otázku č. 7

Tabuľka č. 8

Vek	Formy účasti na samospráve obce				
	Pripomienky na návrh rozpočtu	Zasadnutia OZ	Voľba orgánov samosprávy	Voľba starostu	Miestne referendum
15-25 rokov	0	0	4	2	3
26-60 rokov	0	1	6	4	8
nad 60 rokov	1	3	2	6	0
<b>Spolu</b>	<b>1</b>	<b>4</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>11</b>

## Odpoveď respondentov na otázku č. 8

Tabuľka č. 9

Vek	Záujem o samosprávu obce				
	Voľby do orgánov samosprávy	Voľby starostu	Návrh rozpočtu	Miestne referendum	Zasadnutia OZ
15-25 rokov	2	3	1	1	2
26-60 rokov	8	6	3	2	0
nad 60 rokov	7	5	0	0	0
<b>Spolu</b>	<b>17</b>	<b>14</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 9**

Tabuľka č. 10

Spolok, organizácia	Veková kategória			
	15-25 rokov	26-60 rokov	nad 60 rokov	<i>Spolu</i>
Slovenský ČERVENÝ KRÍŽ	1	2	2	<b>5</b>
CSEMADOK	0	2	1	<b>3</b>
Občianske združenie Alap	0	2	0	<b>2</b>
Združenie RÓMOV	0	1	0	<b>1</b>
OZP civilizačnými chorobami	0	2	0	<b>2</b>
Klub dôchodcov	0	0	4	<b>4</b>
Táľentum	0	3	0	<b>3</b>
Občianske združenie SZEGAB	0	2	3	<b>5</b>
Poľovnícke združenie	0	1	2	<b>3</b>
Občianske združenie JUNIOR	1	0	0	<b>1</b>
TJ BODY CLUB	2	0	0	<b>2</b>
TJ EuroPress, šachový klub	2	0	0	<b>2</b>
OFK, Obecný futbalový klub	1	2	0	<b>3</b>
J.B.K. stolný tenis	1	1	0	<b>2</b>
Basket Bulls	1	0	0	<b>1</b>
B.K. Moto Klub, kemping, motorizmus	0	1	0	<b>1</b>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 10**

Tabuľka č. 11

Vek	Spoluúčasť obyvateľov na správe vecí verejných	
	Dobrá	Priemerná
15-25 rokov	8	1
26-60 rokov	18	1
nad 60 rokov	10	2
<b><i>Spolu</i></b>	<b>36</b>	<b>4</b>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 11**

Tabuľka č. 12

Vek	Obyvatelia sa obrátili na orgány obce		
	Ani raz	Viac ako raz	Viacrát
15-25 rokov	1	8	0
26-60 rokov	0	17	2
nad 60 rokov	0	6	6
<b><i>Spolu</i></b>	<b>1</b>	<b>31</b>	<b>8</b>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 12**

Tabuľka č. 13

Vek	Problémy súvisiace so spolurozhodovaním o veciach verejných	
	Áno	Nie
15-25 rokov	3	6
26-60 rokov	1	18
nad 60 rokov	1	11
<i>Spolu</i>	<i>5</i>	<i>35</i>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 13**

Tabuľka č. 14

Vek	Dôvody nezájmu obyvateľov				
	Medziľudských vzťahov	Zaostávanie služieb	Stagnácia podnikania	Veľa prist'ahovaných	Životná úroveň rodín
15-25 rokov	6	1	0	1	1
26-60 rokov	10	0	3	2	4
nad 60 rokov	1	0	0	1	10
<i>Spolu</i>	<i>17</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>15</i>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 14**

Tabuľka č. 15

Vek	Najdôležitejšia inštitúcia obce					
	OÚ	Zdravotnícke stredisko	Základné školy	Pošta	Materské školy	Stredná škola
15-25 rokov	2	3	2	0	1	1
26-60 rokov	5	4	3	2	3	2
nad 60 rokov	2	8	1	1	0	0
<i>Spolu</i>	<i>25</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>

**Odpoveď respondentov na otázku č. 15**

Tabuľka č. 16

Vek	Najmenej dôležitá inštitúcia obce		
	Bary a reštaurácie	Obchody s elektrotechnikou	Kostoly
15-25 rokov	3	5	1
26-60 rokov	13	6	0
nad 60 rokov	10	2	0
<i>Spolu</i>	<i>24</i>	<i>15</i>	<i>1</i>